

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egész évre . . . 28.— korona.
Fél évre . . . 14.— korona.
Negyed évre . . . 7.— korona.
Egy hónapra . . . 2.40 korona.

VIDEKEN:

Egész évre . . . 32.— korona.
Fél évre . . . 16.— korona.
Negyed évre . . . 8.— korona.
Egy hónapra . . . 2.80 korona.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Kedd, július 18.

Oroszok súlyos
veszteségei Bukovinában.

Budapest, július 17. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Orosz hadszíntér:

Bukovinában a Moldovától délre és délnyugatra levő állásaink ellen, úgy mint a múlt napokban, ismétlenül is eredménytelenül támadtak az oroszok. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. A Prislop nyeregtől északra fekvő erdős területen mindkét fél részéről telderítő osztagok és portyázó különítmények léptek hárba. Babienél és Tartarownál orosz előretöréseket visszautasítottunk. Burkanowtól északra keletre előőrseink megghiusították az ellenségnek azt a kísérletét, hogy árkaikat állásainkhoz közelebb hozza. Lucktól délnyugatra az oroszok tulerővel támadtak. Arcvonalunknak Szklin melletti része, Gorachowtól keletre levő területre tért ki. A Lucktól délre harcoló szövetséges csapatok ezután, miközben mozdulatukat német zászlóaljoknak a nyugati oldal ellen intézett ellentámadása fedezte, az ellenség részéről való megzavarás nélkül az alsó Lipa mögé vonattak vissza. Torczyntól nyugatra az oroszok egy éjjeli támadását visszavertük.

Olasz hadszíntér:

Az ellenség tüzérségi tüze a Barcola szoros közelében levő állásaink ellen meg tart. Az ehhez csatlakozó szakaszban az Astach völgyig a tüzérségi harc igen élénk. A Dolomit arcvonalon, a Pellegrino völgytől északra a Marmolato területen, a karinthiai hársvonalon, a Seebach és a Raibl szakaszon állásaink igen heves tüzérségi tűz alatt állottak. Olasz gyalogsági osztagokat, amelyek a Seebach völgyben előnyomultak, visszavertük.

Délkeleti hadszíntér:

Nincs különösebb esemény. Hőfőnök altabornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Események a tengeren.

Egy tengeri repülőrajunk a július 16-ikáról 17-ikére virradó éjjel a trevisoi vasuti állomás berendezéseire és katonai műtárgyaira kilencven néhez és könnyű bombát dobott, igen nagy hatással. Egy repülőgépünk nem tért vissza. Majdnap parancs-

noság. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Megghiusult

angol támadások.

Berlin, július 17. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A tenger és az Ancre patak között az angolok tüzelésük nevésségét több helyen nagyobb mértékben fokozták. A Somme területén a tüzérség tevékenysége mindkét részről továbbra is igen jelentékeny volt. Ellenséges részlettámadások következtek, amelyek tolyamán az angolok tovább nyomultak Auvillersbe és amelyek Biaches-től délre élénk harcokra vezettek, de egyebként már záróüzünkben megghiusultak, vagy abban teljes kifejlődésre sem jutottak. A Biaches körüli harcokban ejtett

foglyok száma négy tisztre és háromszázhatvanhat löny legénységre emelkedett. A Maastól keletre a franciák július tizenötödikén kezdett nagyobb támadásukat ma reggelig folytatták. Sikereket az ellenség a veres viaskodásban nem ért el, sőt néhány helyen tért vesztett. Az arcvonal többi részén nem volt jelentos esemény. Oulchestől északra a franciáknak egy robbantáshoz csatlakozó előretörésüket visszavertük. Jó eredménnyel robbantottunk a Combres magaslaton. Egy német járőr Lantroicourt-nál (Lonsarungia) neuany foglyot szállított be. Július tizenötödikén a tegnap jelentettek kívül két további ellenséges repülőgépet helyeztünk harcraon kívül. Az egyiket legi harcban az ellenséges vonal mögött a Sommetől délre, a másikat a tódról való lelövés által Treslincourt-nál (Oise) saját arcvonalunkban.

Salzburgban fogoly
a trónörökös-pár megöletője.

(Radovics szerb ezredes. — A nisi szerb állami levéltár auktái.)

Saját tudósaink telefonjelentése.

Budapest, július 17.

München. Nis bevétele alkalmával az ottani szerb állami levéltárban találtak több olyan okiratot, amelyek segítségével ma már teljesen tisztázott dolog, hogy az osztrák-magyar monarchia trónörököse és felesége ellen elkövetett gyilkosságnak tervezői csakugyan a szerb tisztikar legmagasabb méltóságai voltak. Kitűnik, hogy a Karagyorgyevics-dinasztia, amelynek most Anglia a legfőbb patrónusa, sohasem szakította meg a legbensőbb összeköttetést a királygyilkos tisztekkel, akiket pedig Sándor király és felesége, Draga Masin elpusztítása után Anglia direkt parancsára eltávolítottak az udvar környékéről.

A nisi levéltár okmányai között találtak egy névjegyzéket, amely egy szisztematikus munka eredménye és meglátszik rajta, hogy mint minden államakta, ez is megjárta a maga „illetékes fórumát”. Valóságos drámai szereposztás, amelyen a rendezők javítottak, egyes szereplők neveit áthúzták, egy másikat irtak helyébe, egyik közreműködőnek más szerepet osztot-

tak ki és nem is kellett hozzá irászakértő, hogy meglehessen allapítani igen magas állami es udvari funkcionáriusok keze irását rajta.

A legirappansabb valamennyi okmány közt egy névjegyzék, mely a monarchia trónörököse ellen elkövetett gyilkosság aktív szereplőinek közvetlen parancsnokait és oktatóit tünteti fel.

Ezt a jegyzéket köröztették valamennyi fogolytáborban, ahol szerb tisztek vannak, hogy azok között megtalálják a gyilkosság értelmi szerzőit és indirekt végrehajtóit.

A Salzburg melletti fogolytáborban megtaláltak Radovics szerb ezredes, aki a szerb hadügyminiszteriumban teljesített a háboru előtt szolgálatot, akinek neve a többször említett listán legelső sorban szerepel. Az ezredeset kihallgatták és valómása teljesen megvilágította mindazt, ami Belgrádban a szerajevói merénylet előtt történt. Az ezredes a salzburgi helyőrségi fogházban helyezték el es onnan Szerajevóba szállítják, hogy ott a haditörvényszék elé állítsák.

Radovics mint főhadnagy résztvett Sándor király és Draga Masin meggyilkolásában.

Beszélgetés a montenegrói királlyal.

Arad, július 17.

Nikita montenegrói király, aki Vichyben fűdül, fogadta a Temps egyik munkatársát és hosszabb beszélgetést folytatott vele. Előbb arról beszélt, hogy mennyire szereti Páris városát, ahol már több ízben tartózkodott és ahol fiatal korában egy ideig tanult is, azután így folytatta:

— Franciaország kezébe tettem le a magam és a népem sorsát. Bizakodom van Franciaországban és meg vagyok arról győződve, hogy egy napon visszatér a Montenegró szabadságát. A háború változatában és gyorsan perzso eseményei között hamar megtelepedeznek Montenegró szereplőiről. Katonáim nemcsak, hogy hosszabb ideig tartózkodtak az osztrák-magyar csapatoktól, hanem miután 1914. december 15-án benyomultak Boszniába, eljutottak egészen Szerajevó falai alá.

— Készen állunk a háborúval egyidőben a montenegrói hadsereg másik része fűdeate a szerb hadsereg hátsó részét, ami lehetségesé tette szövetségünknek, hogy visszafoglalja Bělggrátot. Amíg a szerbek a központi hatalmak támadása elől visszavonulásra kényserültek, csapataink a legjobb tehetségükkel támogatják őket és a közös ellenséget hetekre fölirtóztatták. Péter király hadseregét élelemmel látjuk el, úgy, hogy végre nekünk sem maradt. Legjobb csapataink utóhátra már kenyérük és burgonyájuk sem volt.

— Súlyos csapás volt ránk nézve, hogy őseink földjét el kellett hagynunk. A balkánháború kitörését megelőző években sok fontos reformot valósítottam meg országomban. A többi közt hatvencz kilométer hosszú utakat építtettem, százötven iskolát állítottam föl, amelyekben még a francia nyelvet is tanították. Gondom volt arra, hogy a földművelés is fölvirágozzék. A háború mindezt megsemmisítette.

— Nem lett volna sem albán-kérdés, sem osztrák-magyar és német intervenció, szó sem lett volna Wied hercegről, ha Európa elfogadta volna tanácsaimat. A háború kitörésekor nem volt elegendő municiónk. A Lovcen-begyri néhez tüzerességem hatásosan működhetett volna Otiaró és az osztrák-magyar hadihajók ellen, ha lett volna elegendő lövedékünk. Ki tudja, hogy ma Otiaró és Szkutari nem lenne a birokunkban, ha nem fogtunk volna ki a municióból. Különösen Szautarira vágykoztunk, ahol a montenegrói királyi család sirja van és ahol magyar is szerettem volna elfelelkezni. Remélem, hogy a szövetségesek győzelmeik esetén nem fognak rólunk megfeledkezni.

— Most számkivetésben élek és csak az teszi kevésbé fájdalmas sorsomat, hogy Franciaországban tartózkodhatom. Azokat a hősöket, akik szolgálatomban elstüket vesztették, sohasem fogom elfelelni. Közötük számosan karjaimban hantak meg. Napról-napra szenvedek, tudva azt, hogy népem kénytelen eltűnni az osztrák-magyar igt. Egyik fiám, Miró herceg osztrák fogságban van. Egész ségi állapota nagyon gyenge. Most egy bécsi szanatóriumban ápolják. Erről engem hivatalosan értesítettek, azonban azóta semmi hírt sem kaptam róla.

— Első és legfőbb gondolatom azonban mindig a hazámé, az én hegy imé, az én népemé. Szerencsém ország, mennyi hőstetteid

marad ismeretlenül a világ előtt! Csak az vágasztal, hogy változnak az idők. Ma még sikerül és súlyos gondokkal küzdünk, de lehetséges, hogy holnap már a győzelemben és dicsőségben tobzodunk.

Barabás Béla a pártoskodás ellen.

(Egyeseges nemzet a háború után.)

Arad, július 17.

A Kossuth Lajos szétválásának mai, rendezeti értekezletén megjelent Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő, hogy a mai estét régi jó barátai között töltse el, akik hosszú időn keresztül volt vezérnagyságát megleg szeretői és tanácsadói. Barabás rövid beszédet mondott, melyben pár szóval a mai helyzet képét festette meg. Nem tartom időszerűnek — mondotta — hogy valaki most pártpolitikával foglalkozzék.

Bizony most ilyen kicsinyességekkel foglalkozni nem szabad. Ha a világon politika és elsősorban ha Magyarországon politika van, akkor csak egyről lehet szó, hogy mentől hamarabb hozzá jussanak a békekész. Ez az egyetlen, amely most nemcsak a küzdő felek, hanem amely a semleges államok politikája is. A pártpolitikáról azért sem akar beszélni, mert akkor ismétlésekbe kellene bocsátkozni. Ma már mindenkinek, akinek a pártoskodás is az, olyan sok fájdalom utána, nem lehet más politikája, mint hogy abból, ami Magyarországot önkormányzatát illeti, semmi fel ne adassék. Az ellenzéknek pedig most az a kötelessége, hogy az egész világ tudja meg, hogy Magyarország ragaszkodik az ősi jogaihoz és törvényei által biztosított szabadságához, függetlenségéhez és önállóságához. Mi egy osztrák, teljes magyar nemzetet akarunk. Mindegy, ami ez ellen megy, az ellen mar most támaszkodni kell. Ha valaki későbbre tartozik azért, hogy az ellenzék éber ügyel, akkor az csak Magyarország miniszterelnöke lehet. Köszönettel, mert neki az ellenzék mindig segítségére sietett. A magyar ellenzéknek neki szűksége van, mert mögöttől ál egy becsületes magyar közvélemény.

— Most mindenkinek azon kell dolgoznia, hogy meg legyen a béke, és elsősorban a parlamentnek kell ezen dolgoznia. Magyarország és a szövetségesei éppen azt az álláspontot foglalják el, mint amelyet egy kitűnően éni és vivni tudó fiatal ember, aki azonban nem akar ezen előnyével visszaélni, hanem aki mikor egy pár győzelmes csapat mért az ellenségre, akkor becsületesen nyújtja békejaját feléje.

— Hiszi: ezekben támogatni fogja az ellenzék Arad város polgársága is. Nem kell külsőséget tenni ellenzéki és ellenzéki között, de meg kell atasztani, hogy Magyarországot békóba verjék. Bizalommal és szeretettel egymás iránt várja és óhajtja mindenki a béke kedvező napjainak elérézését. Es ha elérkezett, akkor telemel tővel álljon az egész nemzet talpára, hogy annyi áldozat után megkövetelje azt, amit megérdemelt, az önálló független Magyarország létezését. Senkinek nem szabad kedvezményt nyújtani, mert ép ez a világháború bizonyította be, hogy csak egy nyelvű és egy érzelmű nemzetnek van meg a létjogosultsága.

Barabás Béla szavait kitűnő lelkesedéssel fogadják és a társaság soká maradt együtt és meleg szeretettel ünnepelte a volt vezérét.

Ujra be akartak törni az oroszok Romániába.

— Roman katonaság a határon. — Elérték a harcok tetőpontját. —

Saját tudósítók telefonjelentése.

Budapest, július 17.

Budapest. A sajtózállásról jelentik a Pester Lloydnak: A bukovinai hegyekben, a Felső-Moldovától keletre fekvő magaslatokon viszonylagos nyugalom van. Csak kisebb járőrparcok folynak leginkább az őserdőkben. A Moldovától nyugatra fekvő állásainknál az ellenséget szilárdan visszatartjuk. A bukovinai hegyekben egyébként az oroszok az utóbbi napokban súlyos veszteségeket szenvedtek, különösen Kirlibabától északkeletre. Az oroszok többször román területre akartak hatolni, azonban ezt a kísérletet elejtették. Azt tervezték ugyanis, hogy román területeiről hátba támadnak bennünket, mivel azonban a román katonaság elszántan és azzal a tervvel várja őket, hogy tegyverrel is megvédi az ország semlegességét, az orosz csapatok temondtak erről a gyáva tervről. Az orosz katonaság mindenképpen megakadályozza, hogy a bukovinai polgári lakosság Romániából meneküljön, viszont az orosz-román határt igen szigorúan elzárták, úgy, hogy a polgári lakosság nem mozdulhat el Bukovinából.

Budapest. A Pester Lloydnak jelentik a sajtózállásáról: Délkelet Galiciában, valamint Galicia és Bukovina határon fekvő hegyi területen az oroszok néhány nap óta éles tevékenységet fejtenek ki. Nagyobb orosz csapatrészek támadásait azonban hegyi állásainkban visszautasítottuk. Néhány helyen kézfűsára került a dolog, melyben katonáink mindig győzelmesek maradtak. Az oroszok kisebb erővel a Fehér-Csernovic törzsi területétől keletre előnyomulni szándékoztak. Ez a területen, valamint a Prilop nyeregűl északra a magyar határon fekvő magaslatokon, amelyek felett az ut Borsáda vezet, kisebb csatározások voltak. Ezekben csapatainkat a vidéket ismerős csapódség és a hazafis labóság támogatásban részesítette. Előnkébb tevékenységet fejtenek ki az oroszok a Strypa fronton is. Itt is támadásaikat mind visszautasítottuk. Csapataink az összes állásokat tartják, azokat a magaslatokat is, melyek az utóbbi időben igen gyakran változtatják gazdát. Wolhyniában az ellenség szintén fokozott tevékenységet fejt ki. Csapataink azonban mindent makacs ellenállást tanúsítanak, úgy hogy a helyzet változatlan. Csak Zloczevka, Uprinow és Ludownál sikerült az oroszoknak frontukat visszanyomni. Dacára annak, hogy a német csapatok ellentámadása, amely este kezdődött, ezeket a frontrészeket tehermentesítette, mégis várható újabb támadás miatt élezerünk mutatkozott ezen front részt a Lipára visszavenni.

Basel. Pétervárról jelentik: A Brusilov fronton levo haditudósítók egyos hangzó táviratot közölnek, amely canzurazva van és amelyben azt jelentik, hogy a harcok tetőpontját elérte el és élekesedez már nem is lehetnek.

Krakó. Katonánk Karcensi környékén repülőgépet pillantottak meg, amely a román

vasúti vonal felé igyekezett. A repülő azonban a melege kénytelen volt leereszkedni. Oda-
szelők katonáink elfogták; a gépen francia repülő
ált, aki Kórnót tüzte ki utja céljára. A
német hadterület felett röpíveket akart leszórni
és fénykép felvételeket szeretett volna ké-
szíteni.

Goldschmidt Miksa halála

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 17.

Arad kereskedői és társadalmi életének
egy ismert, érdekes embere halt meg vasár-
nap reggel. Csaiádok történetében azt a típust
képviseli, amelyik alacsony kezdetből vas aka-
rattal és kifogyhatatlan energiával a nagy va-
gyon alapjait teszi le.

Goldschmidt Miksa, a Goldschmidt Mi-
hály szesz és termény-nagykereskedő cég tu-
lajdonosa hunyt el, ötvenkilenc éves korában.
A cég megalapítója Goldschmidt Mihály, mint
egész szegény ember költözött be Székesszent-
györgy és kis alapon kezdte meg az üzletet. Fiai,
Miksa és Sándor előbb a Neuman Testvérek
cég hivatainak voltak, azután atyjuk a cég
tagjai közé fogadta őket. Már akkor jelentékenyen
nővött az üzlet forgalma, amelyhez szesz-sza-
badrattárt alapítottak. A közös cégtől Gold-
schmidt Sándor kivált és az ismert banküzletet
alapította, Goldschmidt Miksa pedig, mint egye-
dül tulajdonos kimeríthetetlen szorgalommal fo-
gott hozzá annak fejlesztéséhez. Hajnalkái estig
minden percét a vállalatnak szentelte és minden
esetében nyaraláson kívül alig engedett meg-
valami szórakozást. A társadalmi életben is
alig vett részt; a város törvényhatóságának —
virilis jogon — tagja volt, de a közgyűlésekre
csak ritkán járt el. Az egyedül tiszteletbeli
tagja, amelyet elfogadott, az aradi iur. kina-
matis-egylet elnöke volt, amelyre az
idén, abból az alkalomból választották meg,
hogy atyja nevére az egyesületnél tiszte-
letes tagot választották meg. Sokáig agglagény éle-
tet élt; és mint meglett koru férfi vette női
feltevéseit és hazaságából nagy gyászok
születtek.

Végonyát, amelynek tulajdoni része az ő
egyéni tevékenységének gyümölcse, majdnem
öt millió koronára becsülik.

Betegsége rövid ideig tartott. Néhány
hete, ép amikor több hete üdüléséből haza-
jött, hirtelen megbetegedett, amely az egész
testére kiterjedt. Mikor a baj meggyászolva lett,
családja több ízben leíratva Török dr. egye-
reim tanart. A betegség időtartatlanul
terjedt és maga a beteg érezte, hogy nincs
sejtsége. Magához hívatva pentesen lve-
tél, Goldschmidt Sándort és Pálmai Lajos dr.
királyi közgyógyt., Steinnardt Mór dr.-t és
Löwinger Miksa dr.-t és végrendeletet csinált.
A végrendeletet lapunk más helyen ismertel-
jük. A végrendelet után folytatva a nála-
váródat, amely tegnap ért véget. Gyermek-
nem és híven kívül hátrahagyta család gy-
ászóját, Holnap, kedden délután temetik a Bo-
ros Béni-ter 24. számú házból.

Tisztelettel kérjük

azokat a t. tábortól előfizetőinket,
akiknek a tábortól postaszámuk meg-
változik, hogy egyidejűleg a régi
tábortól postaszámukat is írják meg,
mert ellenkező esetben a lap pon-
tos küldésében fennakadás áll-
hat be.

Bratianu változatlanul a központi hatalmak mellett.

(Nem alakult nemzeti kormány.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Bukarest, július 17.

Néhány bukaresti lap az alábbi kü-
lönleges politikai eseményről közöl tudósítást:

Bratianu miniszterelnök közölte Filipescu-
val, Marghitomannal és Jonescuvval, hogy na-
gyon szívesen megalakítja a nemzeti kor-
mányt, ha a konzervatív frakciók kibékü-
nek, mivel Marghitomann, akit a konzervatív-
párt egy tekintélyes része követ, nem zár-
hatja ki a kormányból.

A miniszterelnök ezen közlésére a három
ellenzéki csoport vezetői elhatározták, hogy
megkezdik a kibékülési tárgyalásokat. Marghi-
toman Ariont, Take Jonescu Dissescut bizta
meg a kibékülés módozatának megbeszélésén
való képviselővel. Filipescu személyesen volt
jelen a tárgyaláson. A tanácskozást a múlt
hétfőn tartották meg Rimnicu-Valceában Dis-
sescu lakásán. A kibékülést egyetlen szüksé-
gesnek tartják és a három félnek ezt a meg-
oldást egy intim bankettel ünneplte meg.

Hír szerint elhatározták, hogy az ellenzék
hat taggal és a liberálisok öt taggal közülök
egy tárcanélkülivel, legyennek képviselve a kor-
mányban, továbbá egy minisztert a miniszter
részére a parlament szavazzon meg.

A nemzetközi kormányának a következő
ellenzéki tagjai lesznek: Marghitoman San-
dor, Arion Constantin, Filipescu Miklós, Jo-
nescu Take és Dissescu C. Az új kormány
megalakítása után koronatanács lesz, amelyen
megvitatják a külpolitikai helyzetet és hatá-
roznak azon végérvényes magatartás felett, a
melyet Romániának a saját érdekeinek a meg-
fontoltságát követnie kell.

Ezzel szemben a Libertatea a következő-
ket írja:

— A bukaresti Zsóké-klubban a
liberalis pártok egyik volt minisz-
ter tagja és Bratianu miniszterel-

nöknek intim barátja többek je-
lenlétében a következő nyilatkoza-
tot tette:

— Néhány nap óta az a hír ke-
ring, hogy a miniszterelnök arról ér-
tesítette volna Filipescut, miszerint
hajlandó egy olyan nemzeti kormány
alakítására, melyben részt vehetné-
nek Take Jonescu és Filipescu is.
Az én tudomásom szerint azonban a
dolog úgy áll, hogy Bratianu ná-
boru esetén nem akar nemzeti kor-
mányt e ennek az elnökségét sem
volna hajlandó elfogadni. Amit tu-
dok az az, hogy Bratianu szívesen
venné, ha Stelian vissza térne a
pártba s talán ennek a nyomán ke-
letkezett a nemzeti kormányról szóló
mese, ismert dolog lévén, hogy egy
idő óta Stelian francia barát politikai
nirdet, az ő kedvéért azonban Bratianu
egyezőre sem haborura, sem nemzeti
kormányra nem gondol. A haboru ille-
tőleg kétségtelen, hogy Bratianu, az
a higgadt és előrelátó ember semmi
reményt sem nyújtott arra senkinek,
még kevesebb Filipescunak, hogy a
központi hatalmak ellen hangolt kor-
mányaalkításra vállalkoznék.

Kijelentem úgy a magam, mint
párttársaim nevében is, hogy a kor-
mány egyáltalán nem hajlandó olyan
helyzet megteremtésére vállalkozni,
mely a központi hatalmakkal kötött
gazdasági egyezmények meghiusita-
sára vezessen, nem, kivált most, mi-
dön minden számítás szerint a világ-
haboru végző döntő ütközetei foly-
nak le. Megírta, hogy Bratianu
csak mosolyog, ha a teni híreket
hallja.

IRODALOM ES MŰVESZET.

* Fényes Annuska vendéjátéka. Fényes
Annuska a múlt szezonban egyik legnagyobb
sikeres aradai a Kisasszony terjében. Kérte-
lő volt az aradi közönség kíváncsisága, melyivel
a szerep budapesti kreatóját várta, ki egy szép
napon a gyermekszerepek pillangós cipőjével a
nagy művésznők sorába ugrott. A Jancsikától
a Kisasszony terjéig sugár ezendő, alig
annyi, amennyi alatt egy rósszító felszárdu-
l már előtünk él egy kész művésznő, kit ugyan-
csak illik számba venni. A mai estén előtünk,
aradiak előtt is, megöbtt a Fényes Annuska
illigrán kis alakja s a kritika éles szemüvegén
se látunk rajta mást, mint hódító ijuságot,
bajos szökéséget, édes naívságot, ki midőn na-
gyon rafináltan akart játszani, akkor se tu-
dott más lenni, mint egyszerű és fiatal. A
Szendreiivel „megjártott” jelenetei szépek,
kedvesek és meghatók voltak. Szendrei egyéb-
ként is elemében volt, játéka tele ötlettel és
humorral. Pompásan simult hozzájuk Delli és
Várnai, de jó volt szereplők mindentek. (Z. A.)

* A színház hírei. A nyári idény utolsó
 hete. A mennyire iparkodott a társulat a nyári
idényt művészeti eseményekkel, fővárosi vendé-
gekkel élenkíteni, az utolsó hét műsora min-

denképen méltó befejezése lesz a szezonnak,
mert két olyan vendég lép fel az utolsó elő-
adásokban, mint R. Gombaszögi Frida és Raj-
nai Gábor, ez a két név Aradon már fogalom
és előre is biztosítja a legnagyobb művészi el-
vezetelt. R. Gombaszögi Frida négy estén át
lesz vendége a színháznak „Lyon Lea”, „Kis-
asszony térje”, „Rabólovag” és „Faras”, Raj-
nai Gábor pedig három estén vendégszerepel
a „Fau” és kétszer a „Karrier története”
Pakots Jozsef udonsága, a melyet a Nemzeti
színház mutatott be nagy sikerrel. Bucsu-
adás lesz „Lili” operett, ebben bucsuzik a tár-
sulat. Barics Gyula, ki gyógykezelésére cél-
jából hosszabb szabadságra megy. A „Lili”
előadásnak külön érdekessége is lesz, ebben
lép föl Vajda Elza opera énekesnő. Ennek neve
a művészvilágban eléggé ismerős. Az összes
előadásokra a jegyek előre válthatók a szin-
házi pénztárnál.

* A hegyek alján. (Csempészdráma az
Apollóban.) Nagyszabású csempészdrámát mu-
tat be szarván és csütörtökön az Apolló-szin-
ház „A hegyek alján” cím alatt. A négyfel-
vonásos dráma rendezkedik mindama kelek-
kel, amelyek egy filmet érdekessé tesznek a
nézőközönség előtt.

Végrendekezés négy és fél millió koronáról.

(Goldschmidt Miksa végakarata. — Hagyomány Arad városnak. — Egy millió hatszáz ezer korona az aradi árvaszékhöz. — A Goldschmidt Mihály cég folytonosságának biztosítása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Emberteletti energiával, szolgálatomai és vasakarattal, nagy szakértelemmel és a hivatás végtelen szeretetével építette fel azt a nagy vagyont az élők sorából elköltözött Goldschmidt Miksa, Arad egyik legnagyobb kereskedője, akinek rendkívül érdekes és a közt is érintő végrendeletét alább, a nyilvánosságnak nem szánt részek kihagyásával, szó szerint közli az Aradi Közlöny.

A szerény alapokon megkezdett vállalat ma mint egy országos nevű nagykereskedés áll a világ előtt és amivé lett, az mint Goldschmidt Miksa tehetségéből és akaratából való. Végrendeletének szelleme is megjelöl annak a nagy stílusnak, amely munkáját jellemezte. Amellett, hogy négy és fél millió korona közti összegre becsült vagyonának felosztását a legminuciózusabb részletekig terjedő nagy előrelátással, a mindig gondos kereskedő pontosságával és olyan ember meggondoltságával, aki a nábobai vagyonnak minden fillérjeért maga dolgozott meg — végezte el, nem feledkezett meg arról sem, hogy nevét örök időkre megővje a feledéstől. Nyolcvanöt ezer koronás alapítványt tett halálos tusájának biztositotta magának attól a parától kezdve, hogy az enyészet biredalmának küszöbére lépett. Szegényekre, a támogatásra szorulóira gondolt az elválás nehéz idején és a társadalom kuszorúja mellé megszerezte magának mindazok áldását, akik az ő jótékony alapításának gyümölcsét élvezni fogják.

A végrendeletet, amely a családját végtelesen szerező apának és férjnek és az embertársai nyomorát enyhíteni törekvő jó embernek igen szép megnyilatkozása, holnap vagy holnapután bontják fel az aradi járásbírósgón.

Előttem Pálmái Lajos dr. aradi királyi közjegyző előtt alulírott napon Aradon Boros Béni-tér 24. szám alatti lakásban, ahova megkeresés folytán elmentem, megjelent mint ügyfél Goldschmidt Miksa nagykereskedő, aradi lakos, akit személyesen ismerek és az általam ugyancsak személyesen ismert és ügyfelet is ismerő Steinhardt Mór dr. ügyvéd és Löwinger Miksa dr. kórházi főorvos, aradi lakosok, mint ügyleti tanúk jelenlétében és közbenjövélével következőképpen jelentette ki a végakaratait:

Végrendelet.

Testben betegem, de ep lélekkel és szellemi erőm teljes birtokában halálom esetére ezennel a következőképpen végrendelezem: 1. Hőn szeretett hitvesem Goldschmidt Miksáné született Michl Annáról anyagi tekintetben már a vele Budapesten ezkerülésénél év július hó kilencedik napján történt házasságra lépésem alkalmával Stambörgar Ferenc dr. Budapesti királyi közjegyző előtt kötött és általa közjegyzői okiratba foglalt házassági szerződésben gondoskodtam. Az ezen házassági szerződés kikötésényei által az ő jövője anyagi tekintetben kelendő módon biztosítva lévén, azt rendeltem, hogy halálom bekövetkezése után

összes ügy üzletbeli, mint üzletemen kívüli vagyonomról szeretett nőm felügyelete és ellenőrzése mellett hatadéktalanul pontos leltár és mérleg veendő fel és annak alapján házassági szerződésben rendelkezéseimnek figyelembe vételével megállapítandó, hogy mi és mennyi vagyon az én kizárólagos tulajdonom, illetve hagyatékom és mi és mennyi házassági szerződésben rendelkezése szerint a szeretett hitvesemet megillető vagyontulajdék. A tulajdonomat képező összes ingatlanok az általam felvett legutolsó leltárban felvett becsértékben veendő fel. A szeretett hitvesemet megillető vagyontulajdék kizárólag az ingó vagyontulajdék ki, úgy, hogy az összes ingatlanaim az én hagyatékom részeit képezze.

Megállapítom, hogy a nőmmel közös lakásunkon található összes bútorok, berendezési és felszerelési tárgyak, ágy- és asztalneműk, képek, nippok, antiquitások, ékszerek, arany és ezüsttárgyak hitvesem vagyontulajdékát képezve, az én hagyatékomba nem tartoznak és abba fel nem vehetők.

Hasonlóképpen nem tartoznak az én vagyonomhoz és nem vehetők fel hagyatékom gyanánt az üzletem irodájában levő vaspénzszekrényekben elhelyezve, különböző aradi pénzügyintézetnél elhelyezett takarékpénztékekről, nem az én nevemre, hanem harmadik személyek — köztük az én kiskorú gyermekeim nevére is — kifizetett takarékpénztári betéti könyvecskék. Ezen takarékpénztári betéti könyvecskék csak az én örökemben vannak, de tulajdonilag azok és illetőleg az azok szerint elhelyezett betétek azon személyeket illetik meg, akiknek nevére a betéti könyvecskék ki vannak állítva. Ezek tehát az én vagyonom, illetve hagyatékom gyanánt fel nem vehetők.

Általános örökös a négy kiskorú gyermek.

(Egy millió hatszáz ezer korona készpénz.)

A tulajdonomat képező Arad Boros Béni-tér 24. szám alatti ingatlan és tartozékait, az azon épült emeletes és földszintes házat, raktár és egyéb épületeket kizárólag kis fiam kiskorú Goldschmidt Mihálynak hagyom és rendeltem örökségül, míg a többi tulajdonomat levő ingatlanaimat és azok tartozékait három leánykámnak, kiskorú Goldschmidt Melánia, Goldschmidt Aranka és Goldschmidt Lenkének egymás közt egyenlő részekben hagyom és rendeltem örökségül. A fiacskámnak örökségül hagyott Boros Béni-tér 24. szám alatti ingatlanra vonatkozólag rendeltem, hogy annak eddig is üzleti céljainra használt összes helyiségei továbbra is a négy gyermekeim és hitvesem által alakítandó közkereseti társaság által az eddigi cégem alatt tovább vezetendő üzlet céljaira átengedjék, még pedig a közkereseti társaság által fizetendő hátré. A lakbér összege a hatóságilag megállapított bérérték legyen. Ezen ingatlan Mihály fiacskámmal teljeskorúvá váltá előtt csak az esetben idegeníthető el gyámhatósági engedéllyel, ha a fennfoglalt körülmények az eladást feltétlenül szükségessé vagy kiskorú Mihály fiam érdekei szempontjából rendkívül mózma indokoltá válnak lenni.

Bármilyen néven nevezendő ingó vagyonomra — halálom után hagyatékomra — nézve általános örökösöimül kinevezem és kirendelem és pedig egymás közt egyenlő negyedrészekben négy kiskorú gyermekeimet és pedig Goldschmidt Melánia, Goldschmidt Aranka, Goldschmidt Mihályt és Goldschmidt Lenkét.

4. Rendelem, hogy kereskedelmi üzletem négy kiskorú gyermekeim mint általános örökösök által, illetve az ő képviselőikben az ő javukra és számlájukra, az ő édes anyjukkal társaságban, tehát az általam alábbiak szerint alkotandó közkereseti társaság által eddigi „Goldschmidt Mihály” cégem alatt és pedig lehetőleg Mihály fiamnak teljes korúvá váráig tovább folytattassék, hogy ily módon gyermekeim vagyona gyarapíttassék.

Mint hogy azonban kiterjedt és sok ágazatu kereskedelmi üzletem folytatása nagy kockázattal jár és úgy nincs és nem lehet kizárva azon eshetőség, hogy gyermekeim az üzletbe fektetett vagyonuk egy részét — esetleg az egészet is — elveszithetnék, ezért előzve a gyermekeimnek juttatott örökségnek egy részét ki akarom vonni az üzletből, hogy azt minden eshetőségre számukra érintetlenül megővjem.

Ennélfogva ezennel rendeltem, hogy hagyatékom megállapítása után haladéktalanul (1,600,000) egymillió hatszáz ezer korona többletért magyar koronajáradék szereztessék ne és hogy a beszerzendő címletek négy egyenlő részre osztva az egyik negyed Melánia leányom, a másik negyed Aranka leányom, a harmadik negyed Mihály fiam és a negyed Lenke leányom apai örökségük egy része gyanánt Arad szabad királyi város árvaszékhöz gyámhatósági kezelés céljából beszolgáltatassék.

A koronajáradék kötvények szolvényiből befolyandó kamatjövédelmek minden egyes gyermek nevére és javára elkülönítve a gyermekek teljeskorúságának eléréstől, illetve leányaimnak teljeskorúságuk eléréstől bekövetkezendő férjvesztésükig egyéni betétként takarékpénztárilag gyümölcsözőleg elhelyezendők és kezelendők. A koronajáradékból elhelyezett tőkék, azoknak kamatjövédelmek a kiskorú örökösök üzletébe a végszükség esetétől eltekintve, be nem tekinthetők és az özvegyeknek rendelt kifizetés és gyermekeim számára rendelt eltartás, nevelés és tanítás költségeinek fedezésére a koronajáradékból — gyámhatóságilag kezelt — tőkék kamatai is csak az esetben fordíthatók egészben vagy részben, ha és amennyiben a gyermekeim üzletének gyermekeimet megillető vagyontulajdék üzleti veszteségek által oly nagy mérvben telementessé válnak, hogy az üzleti nyereségeknek gyermekeimet megillető részéből a felforrótt kamatok fedeztetők nem vonódnak.

5. Hátrahagyandó vagyonomból egy részt rekonstrukciónak hagyományokat rendeltem és kötelesem általános örökösöimmet közösen és egyetemlegesen, hogy a nekik jutó örökségből a hagyományokat fizessék ki.

Nyolcvanöt ezer korona városi alapítványokra.

Tíz ezer korona névértékű öt és fél százalékos kamatos magyar hadikölcsön kötvényt, mint „Goldschmidt Miksa I. számú jótékony alapítvány” nevet viselő alapítványi hagyományokat Arad város közönségének azon rendeltetéssel, hogy ezen jótékony alapítvány évi kamatai örök időkre, minden év-

ben, elhalálozatom napjának évfordulóján Arad szabad királyi város mindenkorai polgármestere által fele részben zsidó vallásu, lele részben pedig keresztény vallásu, segélyezésre értem, közsegélyezését nem élvező aradi szegénysorsnak között, a városi polgármester ur únkreációja személt a nyilvánosság elterjedésével kiosztassanak.

6. Hátrahagyandó vagyontól továbbá hetvenötezer korona nevére az hat százalékos kamatozó magyar hadikölcsön kötvényi mint aradi szabad királyi város közönsége által felállítandó és kezelendő: Goldschmidt Miksa II-ik számú jótékony alapítványa" címet viselő jótékony alapítványt hagyományozok a következő rendelkezéssel:

Az alapítvány címe: „Goldschmidt Miksa II. számú jótékony alapítványa."

Az alapítvány rendeltetése az, hogy az alapítványi tőke egyharmadának, azaz huszonegyezer korona nevére, hat százalékos kamatozó hadikölcsön kötvény évi kamatai örök időkre minden évben elhalálozatom napjának évfordulóján, előzetes pályázat alapján, lele részben zsidó vallásu, lele részben keresztény vallásu elszegényedett aradi kereskedőknek, illetve ilyenek szegénysors hátramaradottjainak egyszer a mindenkorra szóló segélyként adományoztassanak. Egy-egy pályázónak nyújtandó segély összege nem lehet kevesebb kétszázötven koronánál és nem lehet több ötszáz koronánál. Ha valamelyik évben egyáltalán nem, vagy nem elegendő számú segélyezésre értem pályázó jelentkezik, az esetre a megmaradt kamatoszegek a tőkenez osztalódók. Az alapítvány másik harmadának, azaz huszonegyezer korona nevére, hat százalékos kamatozó magyar hadikölcsön kötvény évi kamatai évről-évre elhalálozatom napjának évfordulóján előzetes pályázat után az alapítványi gondnokság által évi segélyként az annak elnyerésére pályázó boldogult szüleim, néhai Goldschmidt Minay és neje született Tauber Leoninól leszármazó zsidó vallásu szegénysorsu egyéneknek adományoztassanak. Az en egyenes leszármazottjaim minden más pályázóval szemben feltétlenül elsőbbséggel bírnak.

Az esetre, ha az idők folyamán néhai szüleim összes, úgy is, mint nőemü leszármazottjai mind kihaltak, ezen körülmény hítes módon közokiratokkal bebiztosítandó, minek megtörténte után az alapítványnek azon két harmada, mely a rokonaim segélyezésére van rendelve, Arad szabad királyi város tulajdonába megy át és annak kamatjövetelei is ugyanazon célra fordítandók, mely célra a fentiek szerint az alapítványi tőke huszonegyezer korona nevére, hat százalékos kamatozó magyar hadikölcsön kötvény évi kamatai évről-évre elhalálozatom napjának évfordulóján előzetes pályázat után az alapítványi gondnokság által évi segélyként adományoztassanak.

d) Az alapítványi évi segélyek odaítélése Arad város törvényhatósági bizottsága által köznyilvánlag három évről három évre újra alakítandó, Arad város polgármestere elnökléte alatt álló hat tagu alapítványi gondnokságra bízandó. A hat tagból német Arad város törvényhatósági bizottsága választ, a többi pedig a következők legyenek és pedig az aradi izraelita hitközség mindenkorai főrabija, az aradi izraelita hitközség mindenkorai elnöke és boldogult szüleim leszármazottjai közül egy Aradon lakó akár férfi, akár női családtag, akit Arad város mindenkorai polgármestere szabad választása szerint e célra évről-évre a gondnokságba tagként behív.

Utolsó szavak gyermekeimhez.

Hón szeretett hitvesemnek, aki házasságunk egész tartama alatt nemcsak odaadó, szeretetteljes, hű és ragaszkodó feleségem és imá-

dott gyermekeimnek önfeláldozóan jó édes anyja, hanem nekem a szó legaszorosabb értelmében igaz életársam is volt, a hálára késztülve utolsókat dobogó szívem egész melegséggel mondok hűs köszönetet az ó hűséges, odaadó hitvesi szeretetéért, melyet irántam viseltél és azért a kiválóan gondos és önfeláldozó ápolásért, melyben engem hosszú és kínos betegségeim alatt részesített. Tisztem ezt különösen azért, mert azt akarom, hogy kedély gyermekeim ha majd felnőnek és érett ésszel fogják elolvasni atyjuk utolsó akaratát és utolsó üzenetét, ebben dokumentumot találják meg, hogy szüleit házassága mindvégig mily ideálisan szép és boldog volt és hogy atyjuknak utolsó gondolatá ő és velük együtt édes anyjuk volt. Elvárom imádozt gyermekeimtől, hogy mindenkor hű és ragaszkodó gyermeki szeretettel fogják viseltetni édes anyjuk iránt. Ezáltal fogják legjobban tanúsítani eikötözött atyjuk iránti kegyelüket.

8. Ugy én magam, mint hitvesem vallásos nevelésben részesültünk és mélységes meggyőződéssel ragaszkodunk ősi zsidó vallásunkhoz. Ugyanígy szellemben neveltük gyermekeinket és meggyőződésem, hogy ugyanilyen szellemben fogja édes anyjuk tovább nevelni. Mint hogy én itt utójjára szók gyermekeimhez, kifejezem nekik azon apai akaratomat, hogy ősi zsidó vallásunkat soha el ne hagyják, más vallásra át ne lépjenek és nem zsidó vallásu egyénnel házasságra ne lépjenek. Nem volt előgustság a ragója ezen akaratnyilvánításnak, hanem gyermesim jól felfogott érteke. Mert én életpaszamataim alapján meg vagyok arról győződve, hogy imádozt gyermekeim leiki egyensúlyokat csak úgy fogják megtalálni és megővni, helyüket a társadalomban csak úgy fogják megtalálni, ha ebből akaratomat teljesíteni fogják.

Rendelem, hogy gyermekeim nagykorúságuk eléréig, illetve leánygyermekeim nagykorúságuk eléré előtt bekevetkezendő férjhez meneteleig állandóan Magyarországon lakjanak. Azon nem várt esetre tehát, ha gyermekeim édes anyja állandó lakását külföldre tenné át, gyermekeimet külföldi lakhelyére állandó tartózkodásra magával nem viheti. Magától értetődik, hogy ezen rendelkezésem nem gátolja azt, hogy gyermekeim és különösen haza tanulmányai folytatása céljából megfelelő időre külföldre tartózkodassanak, sem, hogy gyermekeim külföldi utazást tethessenek.

Azon nem várt esetre azonban, ha szeretett hitvesem a valam történet megállapodás ellenére azt követelné, hogy a gyermekeim vagyona utáni jövetelem teljesége egészben, vagy az általam meghatározott összegeket megvaló részben illesse meg őt, az esetre gyermekeim anyját a gyermekeim feletti gyámságból és gyermekeim vagyona kezeltéséből kizárom és ennek bekevetkezte esetre fivéremet, Goldschmidt Sándor aradi lakost, rendelem ki gyermekeim gyámjává és gyermekeim vagyona kezeltésévé. Ugyancsak fivéremet Goldschmidt Sándort fogom megilletni a gyermekeim feletti gyámság és vagyonuk kezeltésének uszisége, ha — mitől Isten óvja gyermekeimet — szeretett hitvesem gyermekeim kiskorúságának ideje alatt hanna el.

Közkereseti társaság a Goldschmidt Mihály cégből.

10. Rendelem, hogy a „Goldschmidt Mihály" cégem alatt folytatott kereskedelmi üzletemet egy, hitvesem született Michl Anna és négy gyermekem, mint társastagok által alakít-

landó közkereseti társaság folytassa tovább változatlan cég alatt, a következő, a hagyatékiadó végzésben is felveendő kikötvények mellett:

a) Gyermekeim között, egymás közt egyenlő részekbeni üzleti vagyontetete ingó hagyatéknak az a része legyen, mely a jelen végrendeletem rendelkezései szerint (1,600,000) egy millió hatszáz ezer korona összegért vásárolandó és gyámhatóságilag kezelendő koronajáradékból álló vagyonsrés, továbbá a jelen végrendeletemben rendelt hagyományok és alapítványok, végre a hagyaték elgyarassal felmerülő összes költségek és kiadások, valamint a kiszabandó örökösödési illetékek kifizetése és kiegyenlítése után fennmaradni fog, míg a hitvesem vagyontetete azon egész vagyon legyen, mely házassági szerződésünk határozomájai értelmében, mint az özvegyemet tulajdonilag megillető vagyon az ő javára hagyatékomból kizárhatni fog.

b) A közkereseti társasági üzlet teljesítésére vezetője kizárólag szeretett hitvesemet, ugyanis mint közkereseti társasági tagot, ugyanis mint gyermekemek természetes és törvényes gyámját és vagyonuknak kezelőjét megvárom, mindaddig, míg hitvesem özvegy marad, azaz újból házasságra nem lép.

c) A közkereseti társaság vezetője négy részesében és esetleges vesztéségeiben fele részben özvegyem, másik fele részben négy gyermekem között, de egyaránt közt egyenlő arányban, részesednek. A vagyon alapbetétek után kamat egyik társasági tagnak sem jár. A gyermekeimnek jutó üzleti nyereségek számlájának terhére csak és fizetendő a hitvesemnek rendelt évi tízezer koronánál évi özvegyi tartásösszeg, mint a négy gyermekem tartása, nevelése és tanításának költségeinek fedezésére fennbő rendelt havi évi öt-ezer-öt ezer korona. Az üzleti nyereségekből gyermekeimet megillető fele részből az ezen tétel kifizetése után még fennmaradandó összegek a négy gyermek között egyenlően felosztva, javukra az üzletbe fektetendő és (4 százalék) négy százalékkal kamatozandók. Az üzleti nyereségekből özvegyemnek jutó fele rész felett özvegyem szabadon fog rendelkezni. Jogositva lesz azonban ezen összegeket egészben, vagy részben az üzletbe fektetni, minek megtörténte esetében az üzletbe fektetett ezen összegek mellett (4 százalék) négy százalékkal kamatozandók.

d) Évenként leltár és mérleg vesző fel, mely a meglévő vagyont és az üzleti eredményeket pontosan és hiven tünteti fel.

e) A közkereseti társaság és annak üzleti leltárja fenntartandó mindaddig, míg Mihály hám nagykorúságát el nem éri, illetve nagykorúsítottatni nem fog. Ha azonban özvegyem újból házasságra lépne, az esetre gyermekeim jogositva lesznek édes anyjuk üzleti vagyonsrését magukhoz váltani, és az üzletet saját számlájukra tovább folytatni. Ez esetben özvegyemnek társaságbeli vagyontetetének egyenértéke gyermekeim által az év alatt, évenkénti egyenlő há százalékos tőkerezletben és az Osztrák-Magyar Bank váltókamatlábának megfelelő kamatozással fizetendő ki.

f) Azon nem várt esetre, ha a közkereseti társaság oly nagymérvű vesztéseket szenvedne, hogyannak további fenntartása gyermekeim anyagi romlását idézné elő, továbbá az esetre, ha özvegyem tartós betegség folytán az üzlet további vezetésre magát keptelenné tartaná, nemkülömben azon esetre, ha általam nyilván-

Horthy Miklós a Novara hőstetteiről.

(Látogatás a legendás hajó parancsnokánál.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Geyer Sigmund a Novara fedélzetén kereste fel a hajó legutóbbi haditette után annak kiváló parancsnokát Horthy Miklós kapitányt és a következőket írja erről a látogatásról:

— Dolgosó szobájában fogadott a legendás hős hajós. Ennél egyszerűbb szobát még nem láttam. Az író asztal, egy szék és egy szekrény minden butorzata. A kapitány feje, mintha acélból lenne öntve, hasonlít Sachsonra, a német földközi tengeri flottá parancsnokára. Nyúlánk, sovány alak, minden mozdulata az erős akaratot árulja el, minden szava a parancsolásnak biztonságát sugarozza. Az a tiszt, aki egy ilyen hajót vezet, aki ennek a szép cirkálóknak sorsáért és tetteiért felelős, csak vasember lehet, akinek prejében a mi tengeri hőseinknek vére folyik.

Azt már többször elmondották, hogy a Novara a hadtüznet napján miként támadt rá az ellenséges partokra és ott mit művelt. A hajó története bővelkedik ilyen dicső epizódokban.

Mikor a Zenta tiszttel fogágyukból hazajöttök, elmesélték, hogy a montenegrói király, aki minden katonáját személyesen ismeri, asszal vigasztalta őket, a már elcsüggedteket, hogy San Giovanni di Medua kikötőjébe már betűlt azok a hajók, amelyek mindent hoznak, amire Montenegrónak szüksége van: huszonnégyes ágyút, löszet és élelmiszert.

A Novara a montenegróiaknak ezt a szép álmát összetörte. Az az akció, amelyet San Giovanni di Meduanál december 5-én megkezdett, meggyorsította Montenegró összeomlását, sőt talán épen ez a vállalkozás tetűzte be ezt, mert a montenegrói reményeket elsüllyesztette San Giovanni kikötőjében. Merész vállalkozás volt ez, keresztül törni az aknazáron, melyet a kikötőben elhelyeztek és amelyek a védők hite szerint idegen hajók behatolását lehetetlenné tették. December 5-ének hajnalán indult a Novara a Huszár, Turul, Pandur és Varasdiner torpedórombolók és három torpedóúzó kíséretében a San Giovanni di Medua ellen. A Varasdiner és a Turul tartalékban voltak. A Novara a legnagyobb gyorsasággal rohant a kettős aknazár ellenére egész a part közeléig, oly közel, hogy nem volt feneke alatt több egy méter mélységű vizet. Senki sem vette észre jövetelét a kikötőben. Körülbelül a parttól százötven méter távolságra adhatta le első lövéseit. És pedig, hogy a kikötőben fekvő hajók legénységének időt adjon a szárazföldre való menekülésre, először a világító tornyokra és a kaszárnyákra adta le a lövéseket. Nemsokára feltek a montenegróiak. Utóg áttasaitat nehezen lehetett tűz alá venni, mert minden lövegük jól maszkírozott volt a hajóról nem volt látható, csakis a lövés villanása és füstje árulta el a helyüket. A legtöbb löveg a kétszázhatvan méter magas Renoit hogy meredek hajlásában rejtőzött, azután a kikötő keleti oldalán a egynéhány üteg a világító torony és a kaszárnya között. Az ellenséges tűz kezdetben nagyon heves volt, később alább hagyott, részben mert a legénység elhagyta a lövegeket, részben mert a látóképeség a mi ágyunk füstje és porfelhői miatt akadályozott volt. Amíg a montenegróiak élénkben tüzeltek, a Huszár és Pandur komandánsa,

valamint a torpedóúzó parancsnoka különítményt tett a szárazföldre, akik onnan tüzeltek. Hat és háromnegyed óra után a Novara tüze a kikötőben fekvő hajókra koncentráldott. És körülbelül egy óra hosszáig tartott. Közben két gőzöt és több nagyobb vitorlást pompás felállításokkal elsüllyesztettünk. A legnagyobb, körülbelül háromezer tonnás gőzhajón, amely munició szállításra látszott berendezettnek, három nagy robbanást figyelhetek meg. Minden eltalált hajó a tűznek esett áldozatul, vagy elsüllyedt.

Nyolc órakor jött a parancs: Tűzet szüntess! Három nagy gőzhajó, öt nagy vitorlás elsüllyedt, egy igen nagy gőzös, öt igen nagy vitorlás súlyosan megsérült, nem különben több kisebb bárka is. Nyolc óra husz perckor a munka be volt fejezve. Ezen a napon sikerült a Novarának a francia Fresnel nevű tengeralattjárót ágyú tüzzel megsemmisíteni és a légénységet foglyul ejteni. A Fresnel a Varasdiner vette észre. A vizből csak a tornya látszott ki a tengeralattjáróknak. A torpedóhajó leadott egy pár lövést, majd közelebb menve észrevette, hogy a tengeralattjáró sátonyra került. A Novara egy felgyvertett motorosónakot küldött abba az irányba, ahol a tengeralattjáró feküdt. A franciák a közeledő motorosónakra heves puskatűzelést indítottak. A légénység hősiesszen védelmezte magát. Szabályszerű összejáratásra került a dolog, melyben halottak és sebesülések estek. Midőn a Fresnel légénysége teismerte, hogy helyzete kitalálhatatlan, megadta magát a mindnyájukat a Novarára vitték. Egy nehéz sebesült meghalt itt az orvos kezei között. A Fresnel ajtóját a tornyáig víz alatt fektűt és oly erősen megsérült, hogy elvontatására gondolni sem lehetett. A fiatal francia kapitány sirt, midőn hajónk fedélzetére lépett. A legközelebbi napon eltemették a francia matrózokat a együtt a miénk közül, kik a harcban elesetek. A halott ellenség koporsóját a francia lobogó borította, a mi matrózunkét az osztrák-magyar hadizászló. A koporsók mögött ment a Novara parancsnoka és a francia kapitány.

Most egy új hőstettel saajorodott a már véghez vittek száma és egy friss babér koszoru díszíti a büszke hajót.

Románia és Bulgária tárgyalásai. Buzarebői jelentik: Szófiából jelentik a bukaresti lapoknak: Radeff Simon bukaresti bolgar követ és Darussi, Románia képviselője Szófiában hosszabb szabadság után visszatértek állomás helyeikre.

Derussi tárgyalta a bolgar kormányval, a román-bolgar határ újbóli megnyitása tárgyában. A román követ megnyugtató választ kapott arra nézve, hogy a határt haladéktalanul megnyitják, mihielyt a katonai helyzet — amely miatt öt héttel ezelőtt a határt bezárták — azt megengedi.

A határelzárási okokat idejében közölték a román kormányval, amely egy hivatalos kommunikációban elismerte azok jogosultságát.

A határmegnyitás kérdésével egyidejűleg még más gazdasági kérdéseket is tárgyaltak és ezek a tárgyalások kedvezően végződtek.

Azért, hogy ez a két ország még nem jutott végérvényes megállapodásokra, sem a

a társasági tiszletnek oly előnyös ár és egyéb előnyök mellett harmadik személyre való átruházására, hogy annak fogantatása gyermekeimre rendkívüli módon előnyös volna, ezen esetek mindegyikében bevegtem, ugyanis mint közkereseti társasági tag és gyermekeimnek természetes és törvényes gyámja, a gyámhatóság előzetes beleegyezése és engedélye alapján jogosítva lesz a közkereseti társaságot felszámolás, illetőleg az üzlet átruházása útján felosztani és megosztani.

g) Azon esetben, ha bevegtem a közkereseti társaság fennállásának tartama alatt elhaláloznék, a társasági tiszlet tovább nem folytatandó, hanem vagy előnyös átruházás, vagy pedig felszámolás útján felosztandó.

h) Azon remélt esetben, ha Mihály tiam nagykorúságának elérte, illetve nagykorúsítatásának bekövetkezte esetén és idejében a közkereseti társaság még fennállani fog és gyermekeim édes anyja Mihály tiamat alkalmasnak fogja találni egy ilyen nagy üzlet önálló sikeres vezetésére, az esetre Mihály tiam jogosítva lesz a közkereseti társaság kereskedelmi tiszletét annak összes eszelekvő és szennvedő vagyonával, az utolsó évi üzleti leltár és mérleg érték megállapítása alapján saját számájára átvenni és úgy édes anyja, mint három testvére üzleti vagyonjuttatásának pénzbeli egyenértékét tíz év alatt évenkénti tíz százalékos törlesztésekben, az Osztrák-magyar bank akkori váltóamatlatának megfelelő kamatozás mellett kifizetni.

11) Ohajtom, hogy sógerom és tisztem eddigi cégvezetője, Arnstein Gusztáv, aki eddigi működése által megalégedésemet mindenképen kiérdemelte, továbbra is maradjon meg a közkereseti társaság alkalmazásában, hogy szeretőtt hitvesemmel az üzlet vezetésében legjobb tudása szerint nagy szakismeretével támogatssa.

Alkalmazottai és a szegények.

12. Meghagyom általános örökösömnek, valamint hitvesemnek, hogy azon üzleti alkalmazottaim részére, kik a háboru tartama alatt hadbavonultak, a háboru tartamára, illetőleg mindaddig, míg az illetők az állásukat újból el nem foglalják, az esetre pedig, ha a háboru tartama alatt elhaláloznának, úgy haláluk napjáig, utóljára elveszett fizetésüknek fele részét hónapról-hónapra fizessék ki.

13. Végre meghagyom általános örökösömnek, hogy mindazon szegénysorsu egyéneknek, akiket eddigelé én rendszeres havi segélyben részesítettem, továbbra is, még pedig az illetőknek életfogytig, hónapról-hónapra ugyanolyan összegű havi segélyt fizessenek, mint amilyen összegűt eddig én juttattam az illetőknek.

14. Végrerendeletű végrehajtóvá hitvesemmel azülettett Michl Annát, melléje pedig társvégrerendeletű végrehajtóvá hitvesemmel Goldechmidt Sándort nevezem ki.

Miről ezt a közjegyzői okiratot felvettem, az elől megnevezett tanak előtt ügyfének felolvastam, nekü megértelmezttem, mire ügyfél az okiratot akaratával megegyezően a végrendeletét tartalmazónak nyilvánította s előttem s a tanak előtt sajátkezűleg aláírta.

Kelt Aradon ezerkilencszáztizzenhatodik évi július hó (14.) tizennegyedik napján. Goldschmidt Miksa s. k., Steinhardt Mór dr. s. k. tanu. Löwinger Miksa dr. s. k. tanu. Pálmai Lajos dr. s. k. kir. közjegyző.

bolgár, sem a román kormány nem hibás, hanem csak a négyesszövetség által Romániára ebben a tekintetben gyakorolt erős nyomás. A két kormány ezennel igyekszik fog, hogy az ilyen nyomásnak jövőre elejét vegye. A román kormány igyekszik minden oly belső és külső befolyást elnyomni, amely az országot a háboruba kergethetné.

Nem ért a cár az offenzívához.

(Az orosz uralkodó babonái.)

ARADI KÖZLÖNY TUDÓSÍTÁSA.

Arad, július 17.

Egy amerikai újságíró, Woodrow Whitney, a Frasers Magazin hasábjain hosszabb cikkben foglalkozik az orosz főhadiszálláson szerzett tapasztalataival. Az amerikai újságíró bemutatott a cárnak is. Az orosz uralkodó a következőket írja:

— A cár nagyragu tisztek körében fogadott, abban az időben, amidőn még ő volt az orosz hadsereg tényleges főparancsnoka. Nem azt a szerepet töltötte be, hogy csak jóváhagyta táborvezetőinek terveit, hanem maga adta ki döntő rendelkezéseit. Az igaz, hogyha vezérkara nem találta jónak ezeket a rendelkezéseket, nem is hajtotta azokat végre, amint a cár elgondolta.

Több nagyragu orosz tiszttel beszélgettem a cár katonai képességéről és azt a tévhitet kaptam, hogy az uralkodó eredetileg csak kevés tehetséggel bírta katonai ügyek intézéséhez, azonban napról-napra sokat tanult. A cár képessége nem terjed ki az offenzívára, hanem inkább a defenzívához ért. A cár katonai nevelése kitűnő volt és ezért maga is azon igyekszik, hogy katonáit jól kiképezze. Altafnosságban szeretik a cárt a katonák. Egy azibériai vadászszázadot, amely a lengyelországi harcokban különösen kitűntette magát, az a kitüntetés érte, hogy a cárnévalírásával látta el azokat a tábori levelezőlapokat, amelyeket a katonák a harcoktól haza küldöttek. Csapatvezetők alkalmával a cár gyakran kikérdezi az egyes katonákat származásukról, polgári hivatásukról és hozzátartozóikról. Ha az ilyen katona már több esztában részt vett, a cár maga szokta előléptetni őket. Az is megessett, hogy közkapitányokat nagyobbrangu tisztekké nevezett ki. Így például azt az altiszteket, aki egy ezredből megmaradt tizennégy katonát vezetett és megvédte az ezred zászlaját, ezredessé nevezte ki, a közkapitányokat pedig hadnagyokká.

— A cár rendkívül babonás. Gyakran fontos terveket halaszt el, mert rosszat álmódott. Minden eseménynek valami jelentést tulajdonít, jót vagy rosszat. Hisz a kísértetekben és gyakran panaszkodik, hogy fényes nappal borzalmas jelenések bántják. Ezeket a napokon teljesen apatikus, szeme becses, fénytelen, összefüggés nélkül beszél, vagy pedig egyáltalában nem ad választ a kérdésekre. Ilyenkor nem hallgatja meg a jelentéseket és nem ad ki parancsot, hanem óraszámra imádkozik a szentképek előtt. Azt a benyomást kelti ekkor, mintha rettenetes lelki kínok mardosnák. Egyszer, amikor meglátogatott egy tábori kórházat, véletlenül tanuja volt egy katona halálának. A haldokló utolsó erejével kiugrott az ágyból és rárohant a cárra. Letépte a cár ujjait és csak nagy erőszakkal lehetett kiszabadítani kezét közül az uralkodót. A cár azóta nem látogatja meg a kórházakat.

Bonyodalmak Wittenberger kanonok öngyilkossága nyomán.

(Eltűnt biztosítási kötvények? — Egy millió hiány. — Mi történt a kanonok lakásán?)

— Az Aradi Közlöny kiküldött tudósítójától. —

Arad, július 17.

A temesvári szenzáció, mint egy éjszakeről-éjszakerára növekedő vampir, újabb és újabb híresztelésekkel bővül, dagad, s véres karmival már olyan sebeket vág, hogy a legközelebb ember figyelmét magára kell, hogy terelje. A fantasztikumok magasságáig nő fel e titokzatos részletekben gazdag haláleset, úgy, hogy most már a fővárosi lapok tudósítói is egyre-másra érdeklődnek a részletek iránt. Ezek a részletek azonban — mint ezt vasárnapi lapunkban is megírtuk — csak a nagyközönség ajkán élnek, színesednek, terjednek, a pozitív adatok ma még szürkék és semmit mondanak, mintha valahol és valakik igyekeznének lehetőleg simán és gyorsan átsiklani e túlságosan nagy döbbenéssel végződő halál eseten. Ez a revolver lövés azonban sokkal magasabb hangot adott, semhogy az igazságot kutatók felett könnyen be lehetne tenni a temesvári halottas ház disztelenül eltemetett magasragu halottját: egy könnyű gesztussal át lehetne adni az anyaföldnek.

Az Aradi Közlöny munkatársa nem elégedett meg a felületesen mondott beszédekkel, a kávéházak és sörcsarnokok „on dit”-jaival, a szenzációt hajszoló üzletemberek kategorikus kijelentéseivel, hanem értékes és számottevő férfiakat keresett fel, kik hangadók Temesvár társadalmában, s minden szavukat komolyság, érettség és megfontolás jellemzik. El kiváló emberek beszédéből az eseten egészen más képe bontakozik ki, mint azt eleinte rajzoltuk.

Egyik jóbarátja a szomorú esemény előtt való nap találkozott Wittenberger Antallal, a ki jókedvűen jött Németh János püspöktől s vidáman üdvözölte őt:

— Aztán holnap ott légy a „Pilseni”-törzsszablatánál!

A jóbarát el is ment, de Wittenberger ekkor már a halottasház deszkapadján feküdt. A „Pilseni” törzsszablatának tagjai, előkelő és komoly urak: bírók, tanárok, katonatisztek, halálra megdöbbenéssel vették a hozzájuk közelálló jóbarát öngyilkosságának a híreit, amellyel szemben tanácstalanul állottak:

— Lehetséges! Mi oka volt e cselekedetre?!

Aztán lassan bontakozni kezdtek az okok. Városszerte tudtak egy szerencsétlen birtokügyről, a mely a megboldogultnak sok gondot okozott. A temességi bérlet ügyében sokszor nyilatkozott intimusai előtt s ezek a nyilatkozatok leverték és gondolkozóvá tettek. Ennek a birtoknak az ügye és az alapítványi pénztárból kiutalt nagyobb összegek között egyesek erős összefüggéseket láttak és kerestek, annyival inkább, mert a pénztárhoz közelálló között voltak olyanok, kik a jelenlegi bérlet megszüntetését forszírozták.

Mások ellenben összeköttetést kerestek a kultuszminiszteriumból kiküldött vizsgáto bizottság és a kanonok öngyilkossága között. Bármiként áll is a dolog, sajnálatos, hogy a véletlen e két dolgot egymás mellé tette. Mert való, hogy a főpap aznap lett öngyilkos, amelyik nap a miniszteri számvizsgálók megérkeztek. A nireket ilyenkor elnémitani lehetetlen. Akár van ok rá, akár nincs, lavinaszerűen indul meg a hír, amint ez itt is

történt. Első nap körülbelül 160.000 korona alapítványi pénztárbeli hiányról beszéltek, de a második nap már felszokott ez a szám horribilis numerusra és közel egy millió korona hiányról suttogtak. Szerintünk is a fantasztikumok országába tartozik ez a hír, regisztrálnak kell, mint olyasvalamit, ami közzájön van, repül és terjed.

Ehhez járult s a hír igazságát megerősíteni látszott, az az eltűnt szóbeszéd, hogy a esanádi kanonoki státus minden tagjának jövedelmét — Német püspöktől lefelé — leltitották s további intézkedésig beszüntették, illetőleg a minimumra redukálták. Azt is mondták, hogy az ősz tisztes Német püspök oda-mutatott egész életén szerzett vagyonára:

— Vigyék ezt, én már öreg ember vagyok, megélek valahogy, de becsület minden vonalon megmaradjon.

Minden úgy történt-e? megmutatja a közel jövő, mert — amint értesülünk, — az ügynek folytatása is lesz s nem lehetetlen, hogy a föld bibebe immáron esendessen nyugvó főpapot nyugalmában meglógják sávarni. Nem kevesebből van ugyanis szó, mint arról, hogy az elhunyt kanonok édes testvérbátyja, aki temesvári népiszkolai igazgató s jelenleg katonai szolgálatot teljesít: feljelentést ad, vagy adott be a kir. ügyészségen ismeretlen tettes ellen. A testvér ugyanis nem nyugszik meg az öngyilkosság gondolatában s minán támaszpontjai vannak másnemű hiedelemre: az ismeretlen tettes ellen, fosztogatás címén is vádat emel.

Amint mi másodkézből értesülünk, az életet kioltó revolvergolyó a főpap balhalántékán ment be az agyba. Balhalántékon pedig csak balkezes ember löheti magát, jobb kezzel ez a dolog szinte elképzelhetetlen. A halotttestet az asztal fölé hajoltan találták, a revolvert pedig — állítólag — a könyökhajlásban. Bárhogy képzeljük is az esetet: az az egy dolog lehetetlen, hogy a revolver a könyökhajlásba esék; valyanál fogva, vagy hamarabb kellett esnie, mint a kézfejnek s ebben az esetben csak a földre, vagy az öibe hullhatott, vagy a kézfejben kellett szorosan maradnia, mert a maradt kéz leesni nem engedte. A könyökhajlás tehát kizárt dolog, hogy a leeső revolvert feltöghatta volna.

De az igazgató tanító, amint barátai értesülünk — egyéb gyanús dolgokat is eszrevett. A főpap sok életbiztosító társaságnak biztosította magát s kötvényeinek nagy része bemutatásra szóit. E kötvények mindmáig értesülésünk szerint sehol sem található, úgy hogy az igazgató kénytelen volt egynehány olyan társaságnál, ahol biztosan tudott bátyja biztosításáról, a kötvények kifizetését letiltatni. De hiányoznak járadékpapírok és olyan ékszerak, amelyeknek létezéséről többen tudtak. A megboldogult maga helyezte e ezeket el halála előtt vagy bűnös kez nyult hozzá jogtalanul: mindez ideig nyit kérdés. Megoldatlan azonban nem fog sokáig maradni, mert a nagyfokú érdeklődés és a gazdátlan híresztelések már is arra indították a hatóságot, hogy világosság derüljön az ügy részleteire is. Annyival is inkább, mert a megboldogult főpap testvére tagadja a bonejegyzőkönyvnek azt az állítólagos passzusát, hogy testvére valaha is

balkezes lett volna és hasonlóképen nyilatkoznak a barátai is.

Uj fordulatok következnek tehát, új nyugtalanságok, új emóciók, amelyek azonban — hisszük, az ügy teljes tisztázásához fog vezetni. Ezt így kívánja az igazság és a jogrend, de ezt kívánja az egyháznak, a püspöki mulának és a káptalannak az érdeke is, hogy elcsituljon a hamis hírszótések zaja és ne az új, ártó szövegesség avatatlán kezd a hazugság szőnyegét. Hiszen már ott tartunk, hogy Temesvárot a kombinációnak a lázas betegsége fertőzte meg a lelkeket. Minden öngyilkossági kísérletben összeüggést keresnek a káptalani ügyekkel, amit a napokban történt eset is élénken illusztrál. Lang temesvári József városi piébános öngyilkossági kísérletet követett el, megmérgezte magát. A gyorsan alkalmazott segély azonban megmentette az életnek. Temesvárot most ezt a véletlent is könnyen félremagyarázzák. Az igazság napjának ragyogóan kell kisütni ebben az ügyben, mert nem szabad foltnak esni azokra a palástokra, amelyekre mindenki tisztelettel tekint fel.

Két nagy birtok eladása Hradmege közelében.

(Nagy ára van a csanadmegei földnek.)

az Aradi Közlöny 1916. július 17.

Arad, július 17.

Senki sem, vagy talán nagyon kevés ember sejtette, hogy a világháború kelles közepén Magyarországon éppen úgy adják és veszik az ingatlanokat, mint akkor, amidőn nem kellett szorongó lélekkel lenni a hivatalos jelentések beüit. A legtöbb ember azt hitte, hogy a háboruban a közgazdasági élet mozdulatlanul trespodni fog és a bukások, a katasztrófák naprenden lesznek. A legnagyobb megnyugvással állapíthatjuk meg, hogy a horoszlóp esado képet mutatott. A magyar kereskedelem, ipar és mezőgazdaság olyan teljesítményeket produkált, hogy valóban meglepett vele mindenkit és ez az a legfenyesebb bizonyítékát szolgáltatja nagyraihivatottságának.

A legesodálatosabb események történnék a mezőgazdasági életben is. Vannak olyan vármegyék, ahol a szó legesisebb értelmében minden talpalattnyi földet megműveltek. Ezek közé tartozik Csanadmege is, amely tudvalevőleg mindig a legjobb termőföldök sorában állott. A csanadmegei földek már rég óta kapóssak, azonban a háború alatt valóssággal tülekedés folyik a csanadai földökért.

A napokban két figyelemre méltó földbirtokvétel történt Aradmege közelében, a kaszaperi pusztán.

Az egyik ingatlan néhai Kállay Béni volt közös pénzügyminiszter, Bosznia első kormányzójának örökösé, Kállay Erzsébeté volt és 900 kis holdon terül el. A Nagybánhegyes közszé alatt fekvő gyönyörű gondozott nagybirtokot a Montag N. és fiai cég bérelte. Az ingatlan most eladásra került, mert a Kállay-család a Felsőmagyarországon lévő birtokait akarja megnagyobbitani és alföldi dominiunait sorra eladja. Elmiatt becsátotta áruba a mezőituri birtokot is. A kaszaperi birtokból 200 holdat Leindörfer Lipót, a Montag-család egykori uradalmi intézője vette meg, a többit pedig nagybánhegyesi gazdák vásárolták meg kis holdankint 1850 koronáért. A gazdák parcellázni fogják a megvett ingatlant. Birtokosok körében igen magas árnak tartják ezt. A háború előtt állítólag kis holdankint 900 koroná-

ért meg lehetett volna vásárolni, azonban a jó termés és a magas terményárak rendkívüli módon felszoktették az ingatlan értékét.

A másik birtok, amely ellett, a nemrég elhunyt Spilka Antal volt vásárhelyi főispán tulajdonát alkotta egykor. Ez is Kaszaperen terül el és 700 hold. Az ingatlant a hódmezővásárhelyi Herégi-cég vásárolta meg, amelynek egyik tagját tudvalevőleg a Kuria börtönre itélte hadseregszállítási csatlás miatt. A vételár kisholdankint 1200 korona volt. Ezen a birtokon sok dohány és hagyma terem, amelynek most nagyszerű ára van. Egy holdon állítólag 3-4000 korona árú hagyma is megterem. Egyébként arról értesültünk, hogy Csanadmegeben nagyon jó termés ígérkezik.

Megalakult a Károlyi-párt

— Regi program, régi nev. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 17.

A függetlenségi és 48-as pártból kilépett képviselők ma este tartották alakuló közgyűléstüket. Károlyi Mihály gróf nyitotta meg az ülést hosszabb beszéddel, melyben magokolta kilépését. Rámutatott arra, hogy annak idején éppen ő volt az, aki a legnagyobb erőt fejtette ki a párt két frakciójának egy politikai párttá való egyesítésén. Már akkor is voltak ellentétek a két frakció között; remélhető volt azonban, hogy ezek idővel el fognak simulni. Rámutatott továbbá az ő külpolitikai felfogására azokhoz az entente nemzetekhez, akikkel most élethalál harcban állunk. Ha nem is szövetségi viszonyi, de barátságos gazdasági, konnexust óhajtott velük fenntartani, amely később belső viszonyra nemesedhetett volna. Ebben a külpolitikai kérdésben továbbra is szabadkezet tartott fenn magának. A másik kérdés a radikális kérdés, amelyben nem volt meg a párt két árnayalata között a szükséges harmónia. Midőn Amerikából visszajött íait accompli elé állították. A háború kitört. Az ellenség, mint egy ember állott fel a kész volt megadni mindent, amit tőle kértek. Hiszen magyarok között nem lehet nézeteltérés a fölött, hogy meg kell védeni a hazát. A háború kitörésekor meg kellett volna a pártnak ismételnie programját, meg kellett volna mondani jó eleve a feltételeket, de így is elvárhatjuk, hogy azokat a célokat, amelyekért jogosan és igazságnak tudatában küzdünk, megvalósíthassuk. A tények igazolják, hogy a demokratikus Magyarországot megmaradályozni már nem lehet. Ezt és a demokratikus Európát meg fogja teremteni ez a világháború. Most ellenezte, hogy az ellenség odaálljon a kormány mellé s ezzel a tettével teletöszögve vállaljon az eddig elkövetett hibákkal. A szétválás elkerülhetetlen volt és nem volt más választása, mint a kilépés. Most pedig át kell alakulniok koztársasággá, ahol nincs uralkodó akarat, ahol mindenki közlégey, aki azonban valíveve egy akarrattal küzd egy célért. Csak névszerinti elnök lesz. Mind azonittal még lesz közöttük az elvi és érzelmi egység. Együtt íognak harcolni Magyarország nemzeti egységért és elölaladásáért.

Justh Gyula a pártátömörítés szükségességét hangsúlyozta. Indítványozta, hogy a párt továbbra is: a függetlenségi és negyvenayolcas párt nevet fogja viselni. Szemmel arra, hogy a régi nevet megváltoztassák. A függetlenségi párt neve: maga a program, a demokratikus és radikális Magyarország programja. Igazat ad Károlyinak abban, hogy a párt minden tag-

ját elvi és érzelmi egység tartja össze. Utána Batthyány Tivadár szólalt fel, mert kimondotta a párt, hogy miután Károlyi jelenleg katonai szolgálatot teljesít: a helyettes elnöki tisztelet Batthyány Tivadár fogja osztóitani.

A párt jegyzőjévé Kobek Kornélt választották meg.

LEGUJABB.

Ejjei 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Berlin. Az a hír, hogy egy amerikai torpedó-építő társaság és a Krupp-cég képviselői Amerikában több millió dollárosi alaptőkével egy társaságot alapítanak a tengeralatti forgalom bevezetésére, a Wolff-iroda jelentése szerint teljessé légből kapott.

Amsterdam. Washingtonból jelentik, hogy ott attól félnek, hogy Németország azokat a buvárnajokat, melyeket mint kereskedelmi hajók, küld Amerikába, Mexikóba fogja küldeni, ahol felfegyverzik hadihajókká és felhasználják az amerikai blokádnak ellen.

Washington. Az amerikai kormány állítólag tudomására adta a német kormányának, hajlandó a Deutschland mintájára rendszeres kereskedelmi forgalmat folytatni Németországgal.

Amsterdam. A Times haditudósítója jelenti az angol hadiszállásról: Az angol csapatok a Basin melletti két erdőcske elfoglalása alkalmával óriási veszteségeket szenvedtek. A németek ugyanis az erdőcskéket nagyszámú géplegyverrel védték.

Rigánál támadnak az oroszok.

Bern, július 17. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadcsopottja:

Rigától nyugatra és délre, valamint a Duna arcvonalon fokozott tüzelés az orosz vállalkozások bevezetőjéül szolgált. Katarinenhof mellett, Rigától délre nagy ellenséges erők támadtak. Itt élénk harc fejlődött ki.

Lipót bajor herceg tábornagy hadcsopottja:

Nem volt lényeges esemény

Linsingen tábornok hadcsopottja:

Lucktól délnyugatra a német ellenlökés az ellenség támadását megállította. A csapatokat azután a védelmi vonal megrövidítése céljából, az ellenség részéről való zavarás nélkül, a Lipa mögé vezettük vissza. Más helyeken oroszokat teljesen visszavertük.

Bothmer gróf tábornok hadcsopottja: Helyzet változatlan.

Balkan hadszíntér:

Nincs újabb esemény. Legfelsőbb tanácskozás. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

H I R E K. LEGÚJABB.

Begyel 3 órakor érkezett
telefonjelentés.

Olaszország felmondja anéme kereskedelmi szerződést

Lugano. Az olasz minisztertanács elhatározta, hogy teljesen csatlakozik a párizsi gazdasági konferencia programjához és az entente hatalmakkal lennő katonai szövetségek gazdasági és pénzügyi szövetségge egyesíti ki. Ennek szükségessége annál is sürgetőbb volt, a Corriera della Sera szerint, mintha a németek márkájának és hitelének vágya a bekenőtést az entente végleges győzelmeig lehetetlennek teszi. Közben a minisztertanács a Németország ellen követendő intézkedésekkel foglalkozott. A napok bejelennek a német-olasz kereskedelmi szerződés felbontását.

— Szénelői híj. Dr. Lakatos Ottó miniszter rendelték a mai napon egészségének helyreállítására végzett orvosi tanácsra négy méter Karsbadba utazott.

— Visszatért a görög király Tatsiba. Gorbóli jelentik: Az istentisztelet után Konstantin bielny visszatért Tatsiba. Azon környekének rendőri szolgálatát őtön, a király által kinevezett és kipróbált osztrákországi erőtöltött meg. — Bécebeli jelentik: A görög követés a Brandenburgnak érdekes ajánlatot adott át. E szerint az a tiz, amely pénzeiken tört ki, ma reggelre megszüntetett volt tekintetbe. A tiz összesen tiz hektáryi földet pusztított el. A Gyurgy király palotáján és szíjén kívül maradványok a királynak számos kapóra, egy vasdőlő, sok kard, az egész királyi uradalom és parók; füzétét holtestet találtak a romok alatt. A királyt ajánlan vitték el katonai a lények között. A tiz már csupán a Peronasz nagy lejtőjén ég.

— Külföldi híj. A király megparancsolta, hogy a legfelső dícsérő ezüstérem utólag második tudtul adassék, az elismeréssel szemben vitéz és eredményes magatartásért: Kovecsák Rezső 33. gyalogezredbeli századosnak, a legfelső dícsérő ezüstérem utólag tudtul adassék: Zakariás Andor 33. gyalogezredbeli századosnak, Wlk Armia 38. gyalogezredbeli századosnak, hogy a legfelső dícsérő ezüstérem tudtul adassék Szomorényi Rezső 33. gyalogezredbeli tartalékos főhadnagyának és Kutasov István, a 2. napfényeké gyalogezrednél beosztott néptelkező főhadnagyának.

— Leleplezett összeesküvés. Berlinből jelentik: Az orosz határról jelentük: A pétervári rendőrség nagyszabású összeesküvést leleplezett le, amely a rendőrség politikai osztálya nyomában tudomására adott a cárnak, ami oly lépés, mely eddig sohasem történt meg. A cár csak olyankor szokott értesülni, mikor a tetteket már kivégezték. A konspiráció előkező személyek élete ellen szövődött. A hazkulatás alkalmával találtak egy listát, amelyen 38 magas állású ember neve volt proskriválva.

— Hazasság. A következő házassági értesítést kaptuk: vegvári Neuman Daniel báró örömmel tudatja, hogy fia Karoly, gelsei és belisei Guimann Bath bárónővel folyó hó 23-án Zalabéren házasságot köt.

A menyasszony családja a következő értesítést adta ki: gelsei és belisei Guimann László báró és neje örömmel tudatják, hogy leányuk Bath, végvári Neuman Karoly dr. báróval folyó hó 23-án Zalabéren házasságot köt.

— Aradi magánújszírviselő nagygyűlése. Vasárnap délután tartotta meg az aradi magánújszírviselők egyesülete nagygyűlést Bokor Áajos elnöklésével, amelyen a háború ezer nehézségeivel küzdő ez a társadalmi osztály emelte fel szavát, anyagi viszonyainak javítása céljából. Marot Sándor újkár alapos beszéddel megindokolta a következő határozati javaslatot terjesztette elő: „Az Aradi Magánújszírviselők Egyesülete által 1916. július 16-án a drágaság ügyében artott nagygyűlésen elhatározuk, hogy tekintettel az általános drágaság folytán már régebben beállott nyomasztó helyzetünkre, azon javítani, könnyíteni, önmagunk és egymás iránti kötelesség. Tisztelettel javasoljuk tehát, tekintettel arra, hogy egyes cégek és vállalatok egyenkint fel nem keresték, az aradi napilapok után intézzük ama kereset a tisztelt főnök urakhoz, hogy azok, akik alkalmozottakat eddig háborús segélyben nem részesítették, a mindnyájunkra nehezedő és a háború alatt töltött megszorított munkának, nehéz viszonyoknak és drágaságoknak igyekezővel a magánújszírviselők és magánújszírviselőnk helyzetét könnyítsék. Tegyez pedig azt olyképen, hogy a fizetéseket, olyan arányban, a hogyan most az állam tisztviselőknak háborús segélyt alapítottak meg, járassék, mely egyelőre az. Hat a felhívást megküldjék a főnököknek is.

— Uj polgári leányiskola Aradon. Régi és általánosan hangzottatott panasz volt Aradon, hogy a községi polgári leányiskola nem képes többé a jelentkező növendékeket befogadni, s ebből kifolyólag általános volt az óhajlás, hogy egy második polgári leányiskola állítsassék fel. A város közgyűlése fel is irt a kultuszminiszterhez és kérte, hogy az állam állítsa fel Aradon a második polgári iskolát. Ezen a szükségleten segít most Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök, aki az aradi római katolikus plebánia hivatal többszöri kérelmére elhatározta, hogy Aradon a Miasszonyunkról nevezett iskolánövéreket letelepíti és azok vezetése alatt megnyitja a második polgári leányiskolát. Az új iskola, mely minden valószínűség szerint internátussal lesz összekötve a vidéki növendékek részére, a Ferenc-téren lesz a néhai özv. Insulóris István né hagyatékát képező házban elhelyezve. A házat az iskolánövérök augusztus hó elején fogják átvenni, amikor is programjukat részletesen fogják ismertetni. Az új iskola szeptember elsejével kezdi meg működését. A püspök ma bejelentette Vargassy Lajos polgármesternek is, hogy a kultuszminiszter engedélyt adott az iskola felállítására.

— Hazázás. Bradeán Sándorné született karánsebesi Rác Emília nyugalmazott tanító nő tolyó évi július 5-én rövid, de súlyos betegség után meghalt. Az elhunyt hátrahagyott a petsei család sírjában július 6-án helyestek órák nyugalmára.

— Biztosítom önt, hogy az Urániában ma este kitűnően fog mutatni. Amiről szó van, talán kissé üzleti ügy, de nem veszélyes, mert ajánlatot nem kell aláírni, díjat nem kell fizetni, csupán megtanítják önt, hogy hogyan kell ügyesen üzletet kötni. Merész Márta uradőgy, a világ legjobb biztosítási ügynöke mutatja be, hogy mint lehet horoggal fogni az áldozatokat és a meillet még boldoggá tenni a „Paukat.” Paszta Dery ur és Kopasz Lipót vannak kiszemelve áldozatnak és Márta nagysád három fevonáson keresztül mutatja be, hogy egy jó biztosítási vigécsnek, hogy kell dolgozni. Ezeket a tanúságotat ma este az Urániában szivhatja magába polom áron és kevés rizikóval. Legyen hát szerencsésnek, mert tetszik tudni, a jó pap holtig tanul.

— Robitsek Samunak és nejeének gyémántakodalma. Arad egyik köztisztviselőjén álló pogára, Robitsek Samu, életünk legmélkezetesebb határkövének érkezett, amennyiben feleségével Nussbaum Helénnel költözött házasságának hetvenedik évfordulóját ünnepelte meg. Ezt a nevezetes napot a közdért amugy is sokat dolgozott és buzdólkodott Robitsek bácsi azzal akarta emlékezetessé tenni, hogy elsősorban is a szegényekre gondolt. Megjelent ma az Aradi Közlöny szerkesztőségében és harminc koronát adott a vak katonáknak és harminc koronát a hadiözvegyeknek és árváknak a saját, és ötven koronát a vak katonáknak és ötven koronát a hadiözvegyeknek és árváknak fia Robitsek Lajos nevében. Ezenkívül a fényes gyémántakodalma ünnepség színhelyén, az aradi izraelita templomban nagyobb összegeket ajánlott fel úgy is, mint a fia, feleségét jótevényeké. Az ünnepségen Arad város előkelő társadalmá, a juuláns házaspár gyermeke, valamint vője, unokái és rokonai vettek részt. A zsidó hitközség nagy megtiszteltetésben részesítette előjáróságának egyik legöregebb tagját, aki mint az aradi zenei életnek évtizedek óta tevékeny tényezője a zsinagóga istentisztelet fényének emelése körül is nagy érdemeket szerzett. A zsidó templomot zsinagógaig megtöltött nagyszönség jelenlétében, a szentírás előadóitól a nyolcvan ketéves főlegényt, valamint nagy kora ellenére is testi és lelki épségét a gyémánt menyegzőjére is megőrizt menyasszonyt és az ur színe előtt Vágvőgyi Lajos dr. főrabbi mondott gyönyörű beszédet, amelyben a nagy tisztelet és becsületnek örvendő házaspár példás életét, boldog családi körét rajzolta meg, majd pedig azzal mondot rájuk. Kohn Davia főkanonok az izraelita énekhar kíséretével adott elő művelésesen ünnepi zsolozsmákat. Az istentisztelet után Nemes Zsigmond dr. hitközségi előke vezetésével a hitközség előjárósága tiszt igett a juuláns párnál, ami az ország minden részéből azizával sápta az úvozoló leveleket és táviratokat az ünneplés alkalmára.

— Dráma egy táncos előjáték. (Az Apolló ujdonsága.) A léna, könnyelmű élet forró levegője tele van drámai eseményekkel, amelyeket a polgári társadalom csak iról és művészi feldolgozásban ismerhet meg. Ezek közé tartozik az a megható történet is, amelyet ma este mutatott be az Apolló-színház. A táncos előjátékát sok színel és realizmus-sal rajzolta meg a dráma szerzője a filmgyár művészi gazdagsággal dolgozta fel az érdekfeszítő eseményt. Kezden mutatja be uoljára az Apolló nagyszerű ujdonságát számos kiváló menékeppel együtt.

— Eiesett olasz tábornokok. Bécebeli jelentik: Hivatalos kimutatás szerint eddig negyvennyolc olasz tábornok esett el a harc-téren.

— Női és férfi harisnyák, gyermek zoknik óriási válságban. Tegnap a W. J. János uca, a topozsa mellett. Telefon 10-78. 3692

Az elősertés maximálisár-rendeletének hibái.

(Arad mozgalmi a hibás megállapítás ellen.)

Az Aradi Közlöny tudósított.

Arad, július 17.

Sajnos megismerhettük már, hogy a közfelismerés javítása érdekében kiadott rendeletek nem elégítik ki az érdekelteket és a közérdeket, mert rendszerint alkalmasak arra, hogy csapán egy társadalmi osztály házzson belőlük hasznot. A rendeletek közé tartozik az elősertés maximális árát meghatározó intézkedés is, amelynek tudvalevőleg már a hó 15-én kellett volna életbe lépni, azonban Arad hatósága még nem léptette életbe, mert attól tart, hogy romlik vele a mai helyzet.

Arad tanácsa az aradi kereskedelmi és iparkamarával egyetemben a minap tevényt intézett a kormányhoz, rámutatva a rendelet súlyos hibáira. A felirat hangosztatja, hogy a rendelet nagyon elkésve jelent meg, mert a legtöbb huzalár már hónapokra előre igen nagy mennyiségű eszénél kötést jó magas áron és a rendelet nem intézkedik, hogy a július 15-ike előtti kötés alapján történő kisebb szállítások milyen áron bonyolítathatók le. A rendelet azt a kérdést nyitja hagyja és ezzel sok százezres korona hást okos egyegy cégnek. A huzalókat a rendelet határozatlan elvárhatja a munkától, mert a tengeri ára olyan magas, hogy a sertés maximális árak mellett csak rá lehetni lehet a huzalára. Szükséges volna tehát, hogy a kormány a tényleges maximális áron utaljon ki a huzalóknak tengerit; akkor a sertés maximális ára még le is szállítható.

A legnagyobb hibája a rendeletnek az, hogy 60 kilogramban állapítja meg a soványserítés legalacsonyabb súlyát és 80 kilogramosnál magas megállapítva az ar. huz. az eredményes, hogy lehetőleg minden terület

50-55 kilogrammos sertést fog áruba bocsátani, mert ezért annyit kérhet, amennyit akar. Hogy szándékosan rendesse így a minisztérium, vagy csak tolniha kérték, nehéz volna eldönteni... Az az helyes, hogy a vidéki közigazgatási hatóságoknak joga van az élő sertést maximalni, mert így minden törvényhatóság versenyt csinál a szomszédjainak és drágábban akarja megcsalni az árat, s ezzel igyekszik a sertéseket az ő területére onalogatni. A felirat egységesen kívánja rendszerezni az árakat olyantormán, hogy a városokban drágább legyen a sertés, mint a vidékben.

Arad e kérdésben esztlakozásra szólítja fel a városi hatóságokat.

SPORT.

+ ATE—Testvériség 2:1 (1:0). Dacára az erős időjárásnak, nagy számu közönség jelenlétében aratta szép győzelmét az ATE. A csuszós pálya rovására volt a szép játéknak. Így is sok és veszélyes támadások voltak mindkét részcél. Az ATE csapata teljesen megérdemelte a győzelmet, kitűnően játszott, ellentétben a tegyelméletlen pesti csapat ellen. Kívánt a csapatból Visváry, Reiszold, Veszprémi, Pető és Must játéka. ATE az első gólját Lands miatt megitétt tizenegyesből Reiszold révén éri el, a mit a Testvériség a második félső 9. percben kiegyenlített. A győztes gólt a negyvenkettedik percben Pető lövi. — Jó bíró volt Bodnár ATE. — A jövő vasárnap az UTE lesz az ATE ellenfele.

KÜZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Szállítás a hadsereg részére. A cs. és kir. hadügyminiszter utótele katonai felszerelési cikkek szállítására hirdet pályázatot. Az ajánlat f. hó 31-ig nyújtandó be a hadügyminiszteriumban. Bővebbet a kereskedelmi és iparkamarában.

NYÁRI SZINHAZ

Kedd, 1916. július hó 18-án:
Fényes Annuska vendégfelléptével
Kisasszony férje.
Játék 8 felvonásban.

Méltosk. este 8 órákor.

A szerkesztőjét felel:
Rudnyánszky Endre távollétében:
Stauber József.

NYILTÉR.

(Az ezen sorok alatt közöltéket nem vállalunk felelősséget)

Özv. Goldschmidt Miksáné szül. Michel Anna, úgy a maga mint gyermekel Meia, Aranka, Mihály és Lenke, valamint az anniórtak nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy felejtetetlen jó férje, a legjobb apa és rokon

Goldschmidt Miksa ur

a Goldschmidt Mihály cég főnöke, Arad szab. kir. város törvényhat. bizotts. tagja folyó hó 18-án este 1/2 10 órákor, életének 60-ik és boldog házasságának 30-ik évében rövid szenvedés után elhunyt.

A megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 18-án d. u. 6 órákor Boros Béni-tér 24. számú gyászaházból fognak az izz. szertartás szerint örök nyugalomra tételni.

Arad, 1916. július hó 17-én.

Legyen könnyű a hant és a békeség anyyala örködjék felette!

Goldschmidt Károly, New-York, Goldschmidt Janka, férj. özv. Klein Ignáce, Goldschmidt Sándor, Goldschmidt Deborá, férj. Arnsztajn Gusztávne, Goldschmidt Hermina, férj. özv. Dr. Fényes Samuné, Goldschmidt Cella testvérel, Goldschmidt Károlyné, szül. Hoffenreiter Sarolta, Goldschmidt Sándorné, szül. Berzei János Szidi sógoróné, Arnsztajn Gusztáv sógora. 3731

Jó családból való leány,
akinek szép írása van
és németül is tud
HAJÓS ÁRPÁD
laboratóriumában felvétetik.

Ha tyukszeme van és győtri nagy kin,
A legjobb gyógyszer az Anagallin.
Ára utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat nyerünk a
Doré fogpaszta
nasmálatával. Nem habzik! A szájfüreget desinficiálja, utólagos kellenec. Ára egy porcellán-szeleccének 80 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára.
HAJÓS ÁRPÁD
gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyénázsza szemben.)

FOG. MOHR JEANNETTA
vizsg. fogtechnikusnő
aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb sikerrel működtem, tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy helyben: **Luther Márton-utca 1. sz. a. 11-ik em.** egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtermet** nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezelem betegemet, oghuzás teljes érzéstelenítéssel (fagyasztás útján.) Aranyhidak, aranykoronák, mindennemű kaucsuok fogazatok, szájpadiás székül és légtkamrával. Arany, ezüst, amságas, porcellán és cement tömések (plombák), mérsékelt díj-szabás mellett készíttetnek. Becses pártfogását kérve tisztelettel **Mohr Jeannetta**, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. a. 8-12-ig, é. a. 2-7-ig. Vidékiek 24 óra belül kielégíttetnek. 1271

Azonnal szállítható rézgálicot
megbízásból árusítok.
Pollák Arnold
szállító Arad. 3668

Apró hirdetések.

KÜLÖNFÉLE.

Erősített

dalmát rovarpor, igen célszerű szóró dobozokban 40, 60 fillér és 1 korona Hanzu Nestor drogeria és illatszerüzletében, Arad. 3711

Szörmek,

ruhaneműek, szönyegek megóvására ajánlunk molykeveréket 40 és 60 filléres csomagokban. Legfinomabb resublimált Naftalin különként 1 kor. 30 fill., Rovarport szóró dobozban 20, bádóg dobozban 30 és 60, üvegekben 30 és 60 fillér. Patschull levelet különként 3.50 K. Földes gyógyszerár, Deák Ferenc-utca. Hehs gyógyszerár, Batthyányi-utca. 12

Egy gabonarakta,

a Maros-utcában, augusztus 1-re haszonbérbe kiadó. Értekezhetni lehet Lichtman, József főherceg-ut 12. sz. 3698

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny“ részére felvételek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

332 - 1916. VI. SZ.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósnak 1916. évi 1890/2. számú végzése folytán Dr. Ispravníc Sever ügyvéd által képviselt Tóth József, aradi lakos végrehajtató részére 276 kor. 85 fill. tőkekövelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1110 koronára becsült ingóságokra a maradnai kir. bíróság 1916. Pk. 999/5 számú végzésével az arverés elrendeltétvén. annak a korábbi vagy felelfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Mondoriakon, az 50. sz. háznál leendő megtartására határidőül 1916. évi július hó 19-ik napján délelőtt 1/10 órája kitűzetik, amikor a bíróság lefog-

lalt 16 és sertések s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elővezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kiüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Máriaradna, 1916. évi július hó 7. napján.

Tichy Árpád,

3730 kir. bírósági végrehajtó.

Tüzifa

waggontételekben kapható:

Körösvölgyi Pálinkarakta,

Lloyd-palota.

Telefon 651. 3237

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

cukrászdamat

Weitzer János u. 9. sz. alá,

Leányiskola épület, Baross-kávéházzal szembe

helyeztem át.

Kérem a nagyérdemű közönség szives támogatását.

Kiváló tisztelettel:

Virág Andor,

cukrász. 3271

Jó minőségű

szegedi

házi szappan

kapható

Messzer Árminnál

Pankota. 3682

„Matteine“

féle

poloska- és molyirtó szesz legbiztosabban pusztít.

Ara 1 korona 50 fillér.

3627

„Matteine“

poloska- és molyirtó vállalat Arad, Boros Beni-tér I. szám.

Rum — likőr

essentiák és compositiókban állandó nagy raktár.

Saját védjegyzett „Rumarom“

50 filléres üvegekben, mely 2 liter finom tearum készítéséhez elegendő, mindennapi kapható. 502

Nagyban kapható:

Szemző Armin

árnygyűnkségénél, Arad.

Telefon 592. szám.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári raktára.

Gyermek kocsik

valamint összecusukható

nyugvó-ágyak

nagy választékban.

Zimmermann Ignác

arabergai díszmű- és játékaru üzletében. 2181

Arad, Szabadság-tér 21.

Saját termésű aradhegyaljai fehér és vörös

ó-bor kisebb és nagyobb tételekben megrendelhető 3595

Winkler József

szőlőbirtokosnál Arad, Batthyány-u. H. sz.

Olcsó kávé

Hamburgi pörkölt darált kávé jóminőségű, keverék kilója K. 7.50.

Fiumei Beck-féle családi pörkölt darált kávé elsőrendű keverék, kitűnő zamatu kilója K. 8.50.

1/2, 1, 2 és 5 kilós plombált dobozokban, 5 kilós postacsomagban bérmentve.

Beck Testvérek-féle valódi katángból készült pörk kávé 1/6—1/4 ládikákban, kapható:

Beck Testvérek Arad.

Export-Import. :: Iroda: Teleky-utca 15. szám. :: Raktár: Teleky-utca (saját ház.) 3374

Tüzifa.

Első osztályu bükkhasáb vagy dorong tűzifát szállít waggontételekben

Korcsmáros és Társa

lakereskedők Budapest, V., Alkotmány-utca 6. Telefon 91—30. 3574

Gépolajok,

Gépfaggyú,

Kocsikenőcs,

Kőolaj,

Szappan,

Gyertya,

Gyufa,

Szóda,

Keményítő,

Raffia

Huber József

Arad, Szabadság-tér. Telefon 262. sz.

100 waggon tűzifa I.

kapható 3728

Indrei Jánosnál

Czebe, p. Körösbánya.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a sorok száma szerint számítható.

Minden sor 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 4,8 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

„Gardásznak” levele van a kiadóban. 8787

„Szomorú leánynak 222.” levele van a kiadóhivatalban. 8786

Szőke, barna, vagy fekete hajfestékek természetes, életű színekben Hánzu Nestor drogeria és illatszer-üzletében, Arad. 8711

„Ha megismer, megkedvel” levele van a kiadóhivatalban „Bankos.” 8729

EAU DE COLOGNE

Hánzu.

Röggelként egy kánálnyit a mosdóvizben használva, az arcot kellemesen frissíti és üdíti. Kis üveg 1 kor., nagy üveg kor. 1.80 Hánzu Nestor drogeria és illatszer-üzletében, Arad. 8711

OKTATÁS.

Isr. Fiuinternátus Arad
Chorin Aron-u. 1. Felvessz vall. különbség nélkül belakó, rendszeres mag. tanulókat a jövő tanévre, előkészít felelősséggel javító, pótló és összevont vizsgálatokra. Kivá-natra prospektust küld. 8081

ALKALMAZÁST KERES.

Irodai alkalmazást keres egy III. alsó kereskedelmi osztályt végzett szorgalmas fiatalember. Cím: Rajkovich Péter, Bocskai-tér 3. sz. 8727

Kereskedő 36 éves, raktárnoki, pénztárnoki, üzletvezetői, vagy egyéb bizalmi állást keres. Cím a kiadóban. 8678

Némileg gyakorlott,

jónivelű háziasszony, rőfös- vagy fűszerüzletben kiszolgálónál alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 8661

December 1 ig

felmentett gépész csepléshez állást keres. Ajánlatokat feltételek megjelölésével kér Werner Sándor, Tornova (Aradmegye.) 8661

ALKALMAZÁST NYER.

Szerény igényű

nevelőnőt keresek pusztára II-IV. polgárista leánykáihoz, ki hébert és kézimunkát is tanít, németül beszél, hegedőn tudók előnyben részesülnek. Ajánlatot bizonyítvány-másolattal és fizetési igény megjelöléssel kérek. Klein Sándor Intéző, Nagybánhegyes. 8726

Szolid leány

mint kiszolgálónő vidéki fűszer-üzletben, teljes ellátás és némi fizetéssel, felvétetik. Érdeklődni lehet Reich kőműves, Arad. 8684

4 középiskolát végzett

jóerkölcsű fiú megfelelő fizetés mellett gyakornokul felvétetik. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérünk „Megbízható” jellegre. 8691

Nyomdász-tanulónak

felvétetik két fiú, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

LAKÁST KERESNEK.

Keresek

november 1-re 6 vagy 7 szobás modern lakást Apponyi-, Erzsébet kir.-körúton, a Széchenyi- vagy a Parányi-utcákban. Ajánlatok Medgyesi Odón Ménéss, Arad-m. intézendők. 8485

Augusztus 1 re

kétszoba és megfelelő mellékhelyiségekből álló, villanyvilágítással ellátott lakást keresek, lehetőleg a lovasut mentén. Címet a kiadóhivatalba kérek. 8679

KIADÓ LAKÁS.

3 szoba,

konyha és mellékhelyiségekből álló emeleti lakás Csiky Gergely-u. ca 9. szám alatt kiadó. 8782

Harom utcai,

4 udvari szobából álló II. emeleti lakás Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadó. Bővebbet a házimesternél.

Azonnal kiadó

Petőfi-u. ca 10. számú (a színház, gymnasium, városháza közelében) teljesen modern házában egy utcai 4 szobás, továbbá egy udvari 3 szobás lakás, mindkettő felszerelve a legkényelmesebb mellékhelyiségekkel. Bővebbet a házfelügyelőnél. 844

GYOGYÁSZAT.

Gyermek

tép- és erősítő-szerek, az összes maláta és egyéb kivonatok állandóan friss minőségben Hánzu Nestor drogeria és illatszerüzletében, Arad. 8711

Dr. Schajkovszky

Mérgesség elleni szere, biztos kipróbált ártalmatlan szer, rögtön hat, ára 1 korona. Kapható Földes és Hesch gyógyszerüzletében. 12

INGATLAN.

Ópáloson

egy igen jókarban lévő 4. k. holdas szőlő eladó kolna és pince berendezéssel együtt. Tudakozódni lehet Wesselényi-utca 26. szám alatt Öv. Inokai Tóth Lajosné, 8577

Szőlő

5 hold I. rendű csemege-szőlővel, gyümölcsfákkal, kőnával, prés-házzal, pincével, vincellér lakással, vasut mellett Arad közelében, szabad kézből eladó, Cím a kiadóban. 8628

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Smirna-szőnyeg

és két karnis eladó. Apponyi-körút 8., I. em., 7. ajtó. 8784

Valódi méz eladó

és kapható kicsinyben és nagyban 4 korona kg. Tonzsa Szebestyén állami isk. igazgató-tanítónál Vercsorog, up. Sergas (Biharvárm.) Postaköltség vevőt terheli. Patent doboz beszerzési árban számítatik, körülbelül 46 fillér kilogrammonként. Legkisebb próbarendelés 1 kilogram. 8728

Eladó gépgarnitúrák.

Egy nyolc lőerejű Clajton-garnitúra 1800 koronáért, egy Magyar állami hat lőerejű garnitúra, egy nyolc lőerejű garet-kasán és Clajton-eséplő, egy tíz lőerejű fogasrendszert magyar állami gyártmány magánjáró garnitúra, kazánnal, szántani is lehet, olcsón eladók. Gépek mind üzemen vannak. Bővebbet Onyika Mihály kereskedőnél, Nadab. 8703

Prima rézgálio

kapható Palkó László szőlőgazdaságában, Pankótán. 8783

Kutányi J. cipőüzletében

megérkeztek fehér vászon cipők, 85-87. számú, minden formában. 8785

A oszalai népközlőnél

jókarban lévő kaptárokból erős méhcsaládok eladók. 8689

Baromfivész ellen

biztos szer kapható Wajdits gyógyszerüzletében, Fereny-től kőkörházzal szemben. Kis üveg 1 kor. 50 fillér, nagy üveg 2 kor. 50 fillér. 2722

Betétőz

való pergament papírt ajánl Färber Lajos cég. 8669

„Jon”

az ideális fehér vászon és antilop cipőtisztító szer. Kis üveg 80 fill., nagy üveg 1 K. 10 fillér, kapható kizárólag a Cipőtözsdeben. 181

Veszek

a legmegasabb árban utaktól levett férfi ruhát, mindentéle egyenruhát, valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bleier Ignác, Szent Pál-utca 12. sz. 229

Muraközi menió

két darab eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak külön birtok-kezelősége, József főherceg-ut 22. szám. 2285

Az új házirendről

alkotott szabályrendelet kapható Pichler Sándor papírkereskedésében és könyvnyomdájában, Szabadság-tér 1. Telefon 308. 611

Új butorhiteli

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítók Garal Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 891

Erkélyek,

ablakok, sírhelyek, virágágyak díszítéséhez Pelargonja (muskátia) különböző színekben eladó. Megrendeléseket elfogad az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak külön birtok-kezelősége, József főherceg-ut 22. szám. 2990

Hehs Vasas chinabóra.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg-bajok, étvágytalanság, gyomorhántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárius fertőzések- és minden infectióból eredő megbetegedés ellen úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ara 2.60 kor. Hehs gyógyszerüzlet, Földes gyógyszerüzlet. 12

Van szerencsém az uri hölgyközönség figyelmét felhívni

női szalon divattermemre,

hol a legelegánsabb nikkalmi és utcai ruhák készíttetnek

szülnek a legújabb divat szerint szolid árak mellett. Gyászruhák azonnal készíttetnek

Szives pártfogást ker **Kohn Helén,** Arad, Chorin Aron-u. 2., I. em.